



**RAPORT  
Z EWALUACJI STRATEGII  
ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO  
Kościerskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2010-2025.**

**za 2024**

# **WSTĘP**

## **Opis zastosowanej metodologii oraz źródła informacji wykorzystywane w badaniu**

W procesie ewaluacji aktualnie obowiązującej Strategii wykorzystano następujące źródła informacji i narzędzia badawcze:

- dane pozyskane z Gmin Powiatu Kościerskiego,
- dane statystyczne GUS,
- dane jednostek organizacyjnych Powiatu Kościerskiego.

## **OPIS I ANALIZA WYNIKÓW BADANIA**

### **I Konkurencyjna gospodarka**

#### **Cel operacyjny 1.1 Wzmacnianie potencjału turystycznego**

Teren powiatu charakteryzuje się wysokim potencjałem turystycznym. Atrakcyjne walory przyrodnicze, takie jak liczne jeziora i rozległe lasy, w połączeniu z dobrym stanem środowiska naturalnego, stwarzają dogodne warunki do rozwoju turystyki wypoczynkowej, zwłaszcza wakacyjnej i weekendowej.

Powiat Kościerski w 2024 r. wykonał dokumentację projektowo-kosztorysowej budowy ścieżki rowerowej z Kościerzyny do Wdzydz przy drodze powiatowej 2403G.

W Gminie Miejskiej Kościerzyna w 2024 r. zrealizowano następujące inwestycje:

- Budowa drogi pieszo-rowerowej przy ulicy Kościuszki w Kościerzynie, koszt całkowity: 452.242,78 zł w tym środki własne: 234.854,78 zł, dofinansowanie: 217.388,00 zł ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg Edycja 2024;
- Budowa ciągu pieszo-rowerowego w ramach budowy ul. Kopernika w Kościerzynie;
- Budowa ciągu pieszo-rowerowego w ramach budowy ul. Konopnickiej w Kościerzynie;
- Budowa ciągu pieszo-rowerowego w ramach budowy ul. Słowackiego w Kościerzynie;
- Budowa ciągu pieszo-rowerowego w ramach budowy ul. Tetmajera w Kościerzynie;
- Zagospodarowanie Jeziora Gałęźnego w Kościerzynie - w 2024 r. na potrzeby kąpieliska przy Jeziorze Gałęźne powstał dwukondygnacyjny budynek, w którym w przyziemiu znajdują się przebieralnia i sanitariaty, pomieszczenie dla ratowników, garaż, zaś drugą kondygnację stanowi pomieszczenie przeznaczone na działalność gastronomiczną (sala, kuchnia, zaplecze sanitarne - o pow. 105 m<sup>2</sup>). Na zewnątrz przebieralnia, parking i droga dojazdowa. Obiekt jest monitorowany. Koszt całkowity 2.308.930 zł, w tym dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 2.000.000 zł.

W Gminie Kościerzyna w 2024 r. wybudowano strefę sportowo- rekreacyjną w miejscowości Dobrogoszcz – dofinansowanie z PROW. Inwestycja obejmowała budowę ścieżki pieszo- rowerowej o długości ok. 200 m, budowę boiska do siatkówki plażowej oraz siłowni na świeżym powietrzu. Wartość: 204.656,51 zł. Dofinansowanie: 130.222,00 zł.

W Gminie Karsin zrealizowano:

1. Rewitalizację plaży gminnej we Wdzydzach Tucholskich (środki własne- 36.965,31 zł).
2. Budowę terenu rekreacyjnego w Abisynii (środki własne – 14.551,24 zł).
3. Przekazano dotację dla Gminy Czersk na budowę kładki na rzece Niechwaszcz przy budowie ścieżki rowerowej na odcinku Mokre- Karsin (środki własne- 300.000,00 zł)

W Gminie Stara Kiszewa zbudowano plac zabaw w Pałubinie i Starych Polaszkach.

W Gminie Dziemiany w 2024 r. zrealizowano zadanie pn. Budowa drogi pieszo- rowerowej Dziemiany–Trzebuń., na które środki pochodziły z Funduszu Polski Ład – 2.700.000,00 zł. Ponadto zmodernizowano kąpieliska nad jeziorem Runo w Dziemianach – koszt 147 738,84 zł oraz plaży przy jeziorze w Kaliszu – koszt 12 423,00 zł. Wykonano równanie terenu i uzupełniono piasek plażowy.

W ramach realizacji inwestycji w bazę sportową:

Miasto Kościerzyna w 2024 r. pozyskało środki na:

- Zadanie „Budowa stadionu lekkoatletycznego w Kościerzynie” – w 2024 r. zakończono budowę i oficjalnie otwarto Stadion Lekkoatletyczny (koszt całkowity 10.455.369 zł, w tym dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 6.750.000 zł). Na Stadionie znajdują się: sześciotorowa bieżnia 400 m i 100 m, skocznie: do skoku w dal, trójskoku, skoku wzwyż, skoku o tyczce, stanowiska: pchnięcia kulą, rzutu młotem i dyskiem, rzutu oszczepem, rów z wodą. Powstały także nowe trybuny, piłkochwyty i oświetlenie. Kwota poniesiona w 2024 r.: 4.984.440,00 zł.
- Zadanie „Utworzenie ogólnodostępnego i wielofunkcyjnego parku sportowo – rekreacyjnego w Kościerzynie” obejmuje zagospodarowanie całego obszaru parku przy ulicy 8-go Marca: budowę skate parku, kortu do tenisa ziemnego, boiska do koszykówki, renowacji boiska piłkarskiego, placów zabaw o różnej nawierzchni, toru dla rolkarzy, ciągów pieszych, miasteczka ruchu rowerowego, nawierzchni do gier podwórkowych, nawierzchni do gry w bule, zjazdu z kostki betonowej z ul. Piechowskiego, dostawę i montaż elementów małej architektury, budowę kanalizacji deszczowej, oświetlenia terenu, przyłączy wod.-kan.i energetycznego, wykonanie monitoringu i trawników. Koszt całkowity 4.802.210 zł, w tym dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: 2.000.000 zł. Kwota poniesiona w 2024 r.: 694.587,00 zł.
- „Budowa Hali Sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 3 w Kościerzynie” - hala o powierzchni zabudowy 1245 m2 (powierzchnia hali wynosi 748 m2) wraz z widownią, zapleczem sanitarno-szatniowym, salami do ćwiczeń, wykonaniem instalacji wod.-kan., c.o., wentylacji mechanicznej, elektrycznych, PV, niskoprądowych, fotowoltaicznej, monitoringu wizyjnego,

drogi p.poż., dróg dojazdowych, miejsc postojowych dla samochodów osobowych i autobusu oraz ciągów pieszych wraz z ich odwodnieniem. Koszt całkowity 13.608.549,34 zł, w tym dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: 9.000.000 zł i ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki: 3.109.600,00 zł.

- Z Programu Modernizacji Kompleksów Sportowych „MOJE BOISKO – ORLIK 2012” – Edycja 2024 pozyskano kwotę dotacji 579.300,00 zł na realizację w roku 2025 zadania „Modernizacja kompleksów sportowych „Moje Boisko – Orlik 2012” w Kościerzynie przy SP 4, przy SP 6, przy ZS-P 3 o łącznej wartości 1.158.795,00 zł.

W Gminie Karsin zrealizowano zadanie pn. Budowa terenu rekreacyjnego w Karsinie – Skatepark - 56.907,72 (U.M. – 20.000,00 zł). W ramach projektu, który był częścią programu „Aktywne sołectwo”, obiekt zyskał nowe elementy infrastruktury. Największą atrakcją dla młodych użytkowników stały się nowe urządzenia - minirampa oraz rampa solarna. Dzięki nim skatepark stał się jeszcze bardziej funkcjonalny i atrakcyjny dla miłośników jazdy na deskorolkach, hulajnogach czy rowerach BMX

W Gminie Nowa Karczma zrealizowano inwestycję na budowę boiska przy szkole w Nowej Karczmie. Nakłady poniesione w 2024 r.: 1.223.070,00 zł (w tym środki z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej 600.000,00 zł).

W Gminie Lipusz zrealizowano zadanie pn. Budowa skateparku w Lipuszu, gdzie w roku 2024 na ten cel wydatkowano kwotę 159.220,00 zł.

### **Cel operacyjny 1.2 Podniesienie atrakcyjności oferty inwestycyjnej**

W ramach celu operacyjnego na terenie Miasta Kościerzyny funkcjonuje Kościerska Strefa Aktywności Gospodarczej obejmująca część obszaru zlokalizowanego we wschodniej części miasta pomiędzy ulicami Przemysłowa – Drogowców i Budowlanych oraz granicą miasta z Gminą Kościerzyna, ujętego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jako tereny przemysłowo – składowe, tzw. Trójkąt Przemysłowy.

### **Cel operacyjny 1.3 Rozwój przedsiębiorczości lokalnej i wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw (w tym gospodarstw rolnych)**

Powiat Kościerski kładzie duży nacisk na rozwój przedsiębiorczości już od wielu lat. Uczniowie szkół ponadpodstawowych uczestniczą w zajęciach „Biznes i zarządzanie”, które kształtują postawy przedsiębiorcze i przygotowują do aktywnego udziału w życiu gospodarczym.

Powiat Kościerski otrzymał dofinansowanie na projekty zintegrowane pn. „Nowoczesna baza Edukacji zawodowej poprzez modernizację i wyposażenie PZS Nr 1 i PZS Nr 2 w Kościerzynie II” w ramach Działania 6.2. Infrastruktura edukacji włączającej i zawodowej oraz "Nowoczesna edukacja zawodowa w Sercu Kaszub II"

w ramach Działania 5.8. Edukacja ogólna i zawodowa w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Projekt jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Łącznie na realizację obu projektów zintegrowanych Powiat Kościerski otrzyma dofinansowanie w kwocie 12.373.726,46 zł. Czas realizacji projektu zintegrowanego od czerwca 2024 r. do września 2029 r.

Projekt pn. „Nowoczesna baza edukacji zawodowej poprzez modernizację i wyposażenie PZS Nr 1 i PZS Nr 2 w Kościerzynie II” w ramach Działania 6.2. Infrastruktura edukacji włączającej i zawodowej.

Dofinansowaniem objęte zostaną następujące branże kluczowe:

- w Powiatowym Zespole Szkół Nr 1 w Kościerzynie – branża teleinformatyczna, spedycyjno – logistyczna oraz hotelarsko-gastronomiczno-turystyczna
- w Powiatowym Zespole Szkół Nr 2 w Kościerzynie – branża teleinformatyczna, elektroniczno-mechatroniczna, elektroenergetyczna, hotelarsko-gastronomiczno-turystyczna oraz budownictwo. Dzięki realizacji projektu:
  - wsparte zostaną dwie szkoły ponadpodstawowe,
  - zwiększy się pojemność klas o 250 osób,
  - dwa obiekty zostaną dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością,
  - roczna liczba uczniów - użytkowników zmodernizowanych placówek wyniesie 2194 osoby.

Wartość projektu „Nowoczesna baza edukacji zawodowej poprzez modernizację i wyposażenie PZS Nr 1 i PZS Nr 2 w Kościerzynie II” wynosi 9.803.344,00 zł, z czego 6.774.668,60 zł będzie stanowiło dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej.

Projekt pn. "Nowoczesna edukacja zawodowa w Sercu Kaszub II".

W ramach projektu "Nowoczesna edukacja zawodowa w Sercu Kaszub II" przewiduje się wsparcie 720 uczniów kształcenia zawodowego z PZS Nr 1 oraz PZS Nr 2, w tym płatne staże zawodowe realizowane u współpracujących ze szkołami pracodawców, kursy i szkolenia podnoszące kompetencje i kwalifikacje, wizyty studyjne u pracodawców, laboratoria w szkołach wyższych, doradztwo edukacyjno-zawodowe. Wsparciem zostaną objęci także 37 nauczycieli przedmiotów zawodowych dla których przewiduje się 40 godz. staże u pracodawców, szkolenia i kursy podnoszące kwalifikacje oraz studia podyplomowe. Wsparciem objętych zostanie również 15 pracowników przedsiębiorstw współpracujących ze szkołami, którzy podniosą swoje kompetencje na szkoleniu na instruktora praktycznej nauki zawodu oraz będą opiekunami stażystów.

W ramach projektu doposażone zostaną także pracownie kształcenia zawodowego o niezbędny w procesie dydaktycznym sprzęt. Wartość projektu "Nowoczesna edukacja zawodowa w Sercu Kaszub II" wynosi 6.221.175,40 zł. Na realizację projektu Powiat Kościerski pozyskał dofinansowanie z programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 w wysokości 5.599.057,86 zł, a pozostała część stanowi wkład własny Powiatu.

W roku 2024 rozwój przedsiębiorczości był realizowany przez Powiat Kościerski za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy poprzez udzielanie dotacji osobom bezrobotnym na podjęcie działalności gospodarczej. Łączna kwota udzielonych dotacji na podjęcie działalności gospodarczej osób bezrobotnych wyniosła 1.750.000,00 zł, co pozwoliło udzielić 70 dotacji pochodzących z sześciu źródeł finansowania: z Programu Regionalnego "Praca Dla Pomorzan" (3 dotacje w kwocie 75 000,00 zł), Programu Aktywizacji Zawodowej Bezrobotnych Zamieszkujących Na Wsi (3 dotacje w kwocie 75.000,00 zł), Programu Aktywizacji Zawodowej Bezrobotnych Zamieszkujących Na Wsi II (4 dotacje w kwocie 100.000,00 zł), Programu Aktywizacji Zawodowej Bezrobotnych Zamieszkujących Na Wsi III (12 dotacji w kwocie 300.000,00 zł), ), Programu Aktywizacji Zawodowej Bezrobotnych Zamieszkujących Na Wsi do 30 r. ż. (4 dotacje w kwocie 100.000,00 zł), (a także w ramach projektu Droga Do Zatrudnienia (EFS+ w ramach programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027) (44 dotacje w kwocie 1.100.000,00 zł).

W roku 2024 wśród osób, które otrzymały dofinansowanie zdecydowaną większość stanowili mężczyźni. Mężczyznom łącznie przyznano 63 natomiast kobietom 42 dotacje. W porównaniu do roku 2023 liczba udzielonych dofinansowań wzrosła łącznie o 10 dotacji (56 mężczyzn i 39 kobiet).

Rozkład udzielonego wsparcia dla mieszkańców poszczególnych gmin w powiecie przedstawia poniższa tabela

#### **Liczba dotacji obiorców wg. miejsca zamieszkania**

| Gmina              | Liczba dotacji |
|--------------------|----------------|
| Miasto Kościerzyna | 30             |
| Gmina Kościerzyna  | 34             |
| Lipusz             | 3              |
| Dziemiany          | 5              |
| Nowa Karczma       | 13             |
| Stara Kiszewa      | 6              |
| Liniewo            | 3              |
| Karsin             | 11             |

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Raporcie o stanie Powiatu Kościerskiego za rok 2024, sprawozdania z działalności PUP za rok 2024 (załącznik nr 1) oraz uzyskanych z PUP Kościerzyna.*

Ponadto w 2024 r. PUP udzielił refundacji kosztów doposażenia na utworzenie 24 miejsc pracy na kwotę 525 tys. zł. Środki pochodziły z Programu Regionalnego „Praca dla Pomorzan”, RM - programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi do 30 r. ż., RM - programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi II oraz projektu "DROGA DO ZATRUDNIENIA)" (EFS+ w ramach programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021 - 2027).

## Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z przeliczeniem na 1000 mieszkańców

| Gmina                    | liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wg GUS |               |               | liczba mieszkańców gminy na dzień 31 grudnia danego roku |                  |                  | liczbę podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców |              |               |
|--------------------------|--------------------------------------------------------|---------------|---------------|----------------------------------------------------------|------------------|------------------|----------------------------------------------------|--------------|---------------|
|                          | 2022 r.                                                | 2023 r.       | 2024 r.       | 2022 r.                                                  | 2023 r.          | 2024 r.          | 2022 r.                                            | 2023 r.      | 2024 r.       |
| Miasto Kościerzyna       | 2884                                                   | 3000          | 3069          | 23406                                                    | 21889            | 21748            | 123,2                                              | 128,8        | 131,9         |
| Dziemiany                | 356                                                    | 366           | 378           | 4433                                                     | 4411             | 4446             | 80,3                                               | 82,5         | 84,4          |
| Karsin                   | 526                                                    | 548           | 559           | 6129                                                     | 6226             | 6166             | 85,8                                               | 89,6         | 91,9          |
| Kościerzyna              | 1635                                                   | 1677          | 1733          | 16024                                                    | 15950            | 15799            | 102                                                | 103,9        | 108,2         |
| Liniewo                  | 398                                                    | 414           | 411           | 4506                                                     | 4545             | 4499             | 88,3                                               | 92,5         | 92,1          |
| Lipusz                   | 356                                                    | 355           | 356           | 3775                                                     | 3762             | 3734             | 94,3                                               | 94,5         | 95,1          |
| Nowa Karczma             | 647                                                    | 685           | 739           | 7186                                                     | 7172             | 7254             | 90,0                                               | 94,6         | 100,6         |
| Stara Kiszewa            | 557                                                    | 582           | 603           | 6768                                                     | 6732             | 6732             | 82,3                                               | 86,4         | 89,7          |
| <b>Powiat kościerski</b> | <b>7359</b>                                            | <b>7627</b>   | <b>7848</b>   | <b>72227</b>                                             | <b>70687</b>     | <b>70378</b>     | <b>101,9</b>                                       | <b>105,6</b> | <b>108,8</b>  |
| <b>Woj. pomorskie</b>    | <b>344569</b>                                          | <b>357517</b> | <b>369626</b> | <b>2 358 307</b>                                         | <b>2 359 573</b> | <b>2 359 493</b> | <b>146,1</b>                                       | <b>151,5</b> | <b>156,70</b> |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gmin oraz GUS.

Z przedstawionych wartości można stwierdzić, że we wszystkich gminach powiatu kościerskiego obserwuje się systematyczny wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2022–2024. Dotyczy to zarówno wartości bezwzględnych, jak i wskaźnika przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców. Najwyższą liczbę firm notuje Miasto Kościerzyna. W wielu gminach liczba mieszkańców nieco spada (np. Miasto Kościerzyna, Karsin, Lipusz), ale liczba firm mimo to rośnie.

W 2024 r. powiat: 108,0 firm na 1000 mieszkańców, Województwo pomorskie: 156,7 firm na 1000 mieszkańców. Wynika z tego, że poziom przedsiębiorczości w powiecie kościerskim jest wyraźnie niższy niż średnia dla całego województwa, mimo zauważalnej poprawy w ciągu trzech lat.

Gmina Miejska Kościerzyna prowadziła w Urzędzie Miasta Kościerzyna w ramach tzn. jednego okienka obsługę przedsiębiorców dokonujących wpisów do CEIDG, w ramach której przekazywano niezbędne informacje dot. przysługujących praw i obowiązków, szkoleń, ulg, które dotyczą prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej. Urząd umożliwiał również pełną obsługę poprzez wypełnianie formularzy zgłoszeniowych do ZUS oraz Urzędu Skarbowego – VAT R. W 2024 r. powrócono do cyklicznych spotkań z przedsiębiorcami, podczas których prezentowano różne możliwości pozyskiwania dofinansowania na rozwój własnej działalności, informowano o planowanych zmianach (w szczególności podatkowych) i przedsięwzięciach (inwestycje itp., Karta mieszkańca).

W zakresie wsparcia finansowego:

- 1 przedsiębiorcy rozłożono na raty opłatę z tytułu wieczystego użytkowania gruntu;
- 31 przedsiębiorcom udzielono pomocy publicznej na kwotę 420.309,88 zł.

Ponadto w ramach zajęć Centrum Integracji Społecznej w Kościerzynie prowadzone były zajęcia szkoleniowo-doradcze m.in. z podstaw przedsiębiorczości. Miasto Kościerzyna współpracowało z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej w Debrznie w zakresie prowadzenia działalności CIS, wsparcie na etapie powstania i realizacji działań, współpraca dotycząca funkcjonowania Przedsiębiorstwa społecznego.

Gmina Dziemiany zapewnia przyjazną i sprawną obsługę przedsiębiorców m.in. poprzez udzielanie zwolnień podatkowych dla przedsiębiorców.

#### **Cel operacyjny 1.4 Zapewnienie wysokiego poziomu wsparcia dla przedsiębiorstw (w tym gospodarstw rolnych) i wzrost poziomu kooperacji**

Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) to fundusz celowy, który tworzony jest corocznie z wydzielonej części ze składek pracodawców, odprowadzanych na Fundusz Pracy. Działa już od 2014 roku. Otwiera przed pracodawcami nowe możliwości kształtowania rynku pracy, dając możliwość dofinansowania działań takich jak:

- określenie potrzeb pracodawcy w zakresie kształcenia ustawicznego,
- kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
- egzaminy umożliwiające uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
- badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
- ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem. Pieniądze publiczne przeznaczone na ww. działania są więc ogólnodostępne dla przedsiębiorstw prywatnych, fundacji i organów sektora publicznego, a dzięki temu firmy mogą skorzystać z dofinansowania i zoptymalizować swoje nakłady na rozwój pracowników.

W roku 2024 r. w ramach środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego w wysokości 519.510,00 zł. podpisano łącznie 113 umów na dofinansowanie kursów. Ogółem z dofinansowania kształcenia ustawicznego skorzystało 361 osób, w tym 22 pracodawców i 339 pracowników.

W 2024 r. PUP w Kościerzynie promował trzy spotkania dla pracodawców z terenu powiatu kościerskiego realizowane przez Kaszubski Związek Pracodawców i jego partnerów. W ramach współpracy PUP w Kościerzynie zapraszał pracodawców na spotkania bezpośrednio oraz upowszechniał informacje o nich poprzez stronę internetową, Facebooka, plakaty, email.

#### **Cel operacyjny 1.5 Spójna promocja turystyczna i gospodarcza**

Lokalna Organizacja Turystyczna LOT „Serce Kaszub” jest administratorem strony internetowej [www.lot-sercekaszub.pl](http://www.lot-sercekaszub.pl), na której promuje atrakcje i kulturę Kaszub wykorzystując serwisy społecznościowe w działaniach promocyjnych.

LOT „Serce Kaszub” w 2024 r. zrealizowało następujące wyjazdy promocyjne i brało udział w lokalnych wydarzeniach m.in.:

- Konferencja „Fundusze dla organizacji pozarządowych”;
- Partner na „Pikniku Dyniowym” Kościerzyna;
- Konferencja „Współpraca – Innowacje – Turystyka zrównoważona” w Gdańsku;
- Szkolenie „RAZEM można LEPIEJ kształtować prawo – etap II”.
- Stoisko promujące walory turystyczne regionu i Członków LOT „Serce Kaszub”;
- Warsztaty kulinarne przetestowane w ramach programu BASCIL;
- Targi turystyczne „Atrakcje Regionów”;
- Festyn przyrodniczo- ekologiczny „Chojnice dla Ziemi”;
- Święto plonów- Dożynki Wojewódzkie w Grodzisku Owidz;
- Jarmark we Wdzydzach;
- Jarmark świąteczny w Kościerzynie;
- XXV Światowy Zjazd Kaszubów w Kościerzynie.

W ramach LOT wydano publikację Przewodnika „Kaszëbë - kaszubska kultura i tradycje” dofinansowaną ze środków Pomorskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej.

Ze źródeł zewnętrznych LOT zrealizował następujące projekty:

- SPŁYW KAJAKOWY RZEKĄ WIERZYCA - 40 uczestników; Dofinansowanie w wysokości 2 000 zł ze środków Gminy Stara Kiszewa;
- KURS HAFTU KASZUBSKIEGO grupa 30 uczestników; Dofinansowanie w wysokości 12 100 zł w ramach konkursu „ Z kobietami- patriotkami” Fundacji Totalizatora Sportowego;
- JEDNODNIOWA WYCIECZKA AUTOKAROWA „Z mieszkańcami w podróż po historii regionu” blisko 100 osób; Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie, Farma Strusi w Garczynie, Kaszubski Park Etnograficzny we Wdzydzach; Kalwaria Wielewska; Zadanie realizowane w ramach środków pozyskanych ze Starostwa Powiatowego w Kościerzynie;
- TEMATYCZNE SPACERY PO KOŚCIERZYNIE; Ideą zrealizowanego wydarzenia było m.in.: Poznanie lokalnej historii i ciekawostek Kościerzyny. Zapewnienie mieszkańcom i turystom wyjątkowej okazji do odkrywania miasta z innej perspektywy. Zwiększenie atrakcyjności spacerów po mieście dzięki przewodnikowi. Umożliwienie turystom łatwiejszego i ciekawszego zwiedzania miasta, w porównaniu do samodzielnych wędrówek. Zadanie realizowane w ramach środków pozyskanych z Gminy Miejskiej Kościerzyna w wysokości 1.000,00 zł;
- IX RODZINNY RAJD ROWEROWY W SERCU KASZUB 93 uczestników Loryniec; Dofinansowanie w wysokości 4.000,00 zł z Powiatu Kościerskiego; Trasy wiodły przez piękne i bogate przyrodniczo tereny gminy Kościerzyna i Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego;
- QUESTY- gry terenowe dostępne przez cały rok w każdej Gminie; „O swoją przestrzeń dbaj nietypowo, poszerzaj wiedzę, chroń środowisko i żyj zdrowo”; Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku w wysokości 38.346,00 zł.

## Korzystający z noclegów na 1000 ludności

|                          | Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie (stan na 31.12.2022) | Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie (stan na 31.12.2023) | Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie (stan na 31.12.2024) |
|--------------------------|------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
|                          | Udzielone noclegi na 1000 ludności                                     | Udzielone noclegi na 1000 ludności                                     | Udzielone noclegi na 1000 ludności                                     |
| <b>woj. pomorskie</b>    | 4 251 180                                                              | 4 231 340                                                              | 4 625 130                                                              |
| <b>Powiat Kościerski</b> | 4 649 650                                                              | 3 997 760                                                              | 4 142 950                                                              |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Województwo pomorskie utrzymuje stabilny i wysoki poziom ruchu turystycznego, który w latach 2022–2024 nieznacznie rośnie (z 4 251 180 do 4 625 130 udzielonych noclegów na 1000 mieszkańców). Wskazuje to na umacnianie się regionu jako atrakcyjnej destynacji turystycznej.

Powiat kościerski wykazuje większą zmienność w liczbie udzielonych noclegów niż województwo.

W 2022 roku osiągnął bardzo wysoką wartość – 4.649.650, przewyższając wyraźnie średnią wojewódzką. Powiat kościerski pozostaje konkurencyjny na tle całego województwa – zarówno w 2022, jak i w 2024 roku osiąga wyniki zbliżone lub wyższe od średniej pomorskiej.

W 2024 r. ogromnym wsparciem Powiatu w promocji Kościerskiego Obszaru Funkcjonalnego jest Kaszubskie Stowarzyszenie Agroturystyczne „Kościerska Chata”. Stowarzyszenie ściśle współpracuje z Polską Organizacją Turystyczną. Realizowany przez Stowarzyszenie Festiwal Żurawiny corocznie przyciąga do Dobrogościa licznych mieszkańców Powiatu jak i przybywających turystów, a występy telewizyjne P. Haliny Rogińskiej rozślawiają przede wszystkim kulinarnie Kaszuby.

## Cel operacyjny 1.6 Rewitalizacja przestrzenna i społeczna

W 2023 r. zakończyła się realizacja jednej z największych miejskich Kościerzyny - inwestycji pn. „Rewitalizacja Osiedla 1000-lecia – Kartuska – szansą rozwoju Kościerzyny”, w ramach której m.in. dokonano remontu 26 budynków mieszkaniowych, odrestaurowano dwa budynki.

## PRIORYTET II: Dostępność transportowa i środowisko

### Cel operacyjny 2.1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej

Kilometraż dróg gminnych z podziałem na rodzaj nawierzchni [km]

| Jednostka administracyjna | Drogi gminne (stan 31.12.2023 r.) |                     |                               |                       | Drogi gminne (stan 31.12.2024 r.) |                     |                               |                       |
|---------------------------|-----------------------------------|---------------------|-------------------------------|-----------------------|-----------------------------------|---------------------|-------------------------------|-----------------------|
|                           | Ogółem                            | Nawierzchnia twarda | Nawierzchnia twarda ulepszona | Nawierzchnia gruntowa | Ogółem                            | Nawierzchnia twarda | Nawierzchnia twarda ulepszona | Nawierzchnia gruntowa |
| Miasto Kościerzyna*       | 91,97                             | 72,21               | 17,67                         | 2,09                  | 90,04                             | 71,83               | 16,02                         | 2,200                 |
| Dziemiany                 | 142,67                            | 28,87               | 28,9                          | 63,38                 | 142,51                            | 30,15               | 47,32                         | 63,72                 |
| Karsin                    | 166,72                            | 38,06               | 37,94                         | 90,72                 | 168,35                            | 44,07               | 33,56                         | 90,72                 |
| Kościerzyna               | 184,51                            | 130,62              | 19,53                         | 34,36                 | 184,51                            | 134,06              | 16,09                         | 34,36                 |
| Liniewo                   | 63,41                             | 38,27               | 28,74                         | 9,54                  | 71,55                             | 46,60               | 36,94                         | 9,67                  |
| Lipusz                    | 70,53                             | 8,67                | 50,71                         | 11,15                 | 70,65                             | 8,67                | 49,24                         | 12,74                 |
| Nowa Karczma              | 108,9                             | 17,14               | 87,81                         | 3,91                  | 110,15                            | 17,47               | 87,62                         | 5,07                  |
| Stara Kiszewa             | 359,80                            | 31,62               | -                             | 328,18                | 359,80                            | 38,45               | -                             | 321,36                |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet Gmin Powiatu Kościerskiego.

Najwięcej dróg o nawierzchni twardej znajduje się na terenie Miasta Kościerzyna, gdzie w 2024 r. stanowiły one około 72 km, czyli około 78% całkowitej infrastruktury drogowej, co czyni gminę miejską liderem pod względem długości dróg o nawierzchni ulepszonej.

W gminach Dziemiany, Karsin oraz Kościerzyna (gmina wiejska) odnotowano niewielki wzrost całkowitego kilometrażu dróg w 2024 r. W przypadku Starej Kiszewy ogólna długość dróg pozostała na podobnym poziomie.

Zmiany w strukturze nawierzchni są zróżnicowane. W części gmin – takich jak Kościerzyna (gmina) czy Lipusz – odnotowano spadek długości dróg gruntowych na rzecz nawierzchni twardych. W innych (np. Dziemiany, Liniewo, Nowa Karczma) liczba kilometrów dróg gruntowych nieco wzrosła. Ogólnie jednak widoczna jest tendencja do stopniowej poprawy jakości infrastruktury dzięki zwiększaniu udziału nawierzchni twardych.

Przeanalizowano ponadto stan i status dróg będących w zarządzie Powiatu Kościerskiego. Ilość ogółem dróg powiatowych zasadniczo nie uległa zmianie w stosunku do roku ubiegłego. Nastąpił wzrost o 0,8 km dróg o nawierzchni twardej, co skutkowało zmniejszeniem nawierzchni dróg gruntowych ulepszonych.

| Jednostka administracyjna | Drogi powiatowe (stan na 31.12.2023) |                     |                                 |                                    | Drogi powiatowe (stan na 31.12.2024) |                     |                                 |                                    |
|---------------------------|--------------------------------------|---------------------|---------------------------------|------------------------------------|--------------------------------------|---------------------|---------------------------------|------------------------------------|
|                           | Ogółem                               | Nawierzchnia twarda | Nawierzchnia gruntowa ulepszona | Nawierzchnia gruntowa nieulepszona | Ogółem                               | Nawierzchnia twarda | Nawierzchnia gruntowa ulepszona | Nawierzchnia gruntowa nieulepszona |
| Powiat Kościerski         | 236,802                              | 217,347             | 12,155                          | 7,3                                | 236,802                              | 218,147             | 11,355                          | 7,3                                |

*Dane: Opracowane przez Zarząd Dróg Powiatowych w Kościerzynie*

Z informacji uzyskanych z Zarządu Dróg Powiatowych wynika, że w roku 2024 w Powiecie Kościerskim liczba kilometrów przebudowanych dróg wyniosła 20,92 km i liczba kilometrów dróg w trakcie przebudowy wyniosła 3,47 km.

Projekty drogowe wykonane w roku 2024:

- Budowa ścieżki rowerowej z Kościerzyny do Wdzydz przy drodze powiatowej 2403G oraz wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej – 306.270,00 zł.
- Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy drogi 2201G od DW 221 do osady Śledziowa Huta – 124.230,00 zł.
- Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy drogi 2408G od Orla do Garczyna – 121.770,00 zł.
- Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy drogi 2409G od Starych Polaszek do Czernik – 111.930,00 zł.

W 2024 r. na drogi publiczne gminne Miasto Kościerzyna wydatkowało 18.951.448,25 zł. Wśród tych wydatków znalazły się:

| Realizacja planu zadań inwestycyjnych i majątkowych w roku 2024                                                                                     | Wykonanie 2024       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| Drogi publiczne gminne :                                                                                                                            | 18 951 448,25        |
| <b>Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych:</b>                                                                                                  | <b>7 727 794,42</b>  |
| Budowa drogi pieszko-rowerowej przy ul Kościuszki                                                                                                   | 432 892,42           |
| Dokumentacja projektowa przebudowy ul. Kopernika                                                                                                    | 45 510,00            |
| Przebudowa ulic Tatarkiewicza i Dunikowskiego                                                                                                       | 1 032 234,49         |
| Dokumentacja przebudowy ul. Gałczyńskiego i Wierzyso                                                                                                | 4 500,00             |
| Przebudowa ulic Jeziornej, Kowalskiej i Świętojańskiej                                                                                              | 1 179 229,88         |
| Przebudowa układu komunikacyjnego                                                                                                                   | 2 667 594,81         |
| Przebudowa ulic Przebendowskiego i Maczka                                                                                                           | 1 573 826,53         |
| Przebudowa ulicy Jeżynowej                                                                                                                          | 735 799,23           |
| Modernizacja ul Jesiennej                                                                                                                           | 56 207,06            |
| <b>Wydatki poniesione ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych z czego:</b> | <b>11 223 653,83</b> |
| Przebudowa układu komunikacyjnego                                                                                                                   | 6 223 653,83         |
| Dokumentacja projektowa przebudowy ul. Kopernika                                                                                                    | 5 000 000,00         |

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Miasta Kościerzyna za 2024 r.*

W Gminie Kościerzyna wśród inwestycji drogowych sfinansowanych w 2024 r. znalazły się:

- Budowa drogi asfaltowej w kierunku m. Puc (sołectwo Dobrogoszcz) – 4.110.263,00 zł.
- Budowa Droga asfaltowa w kierunku Sikorzyna (sołectwo Kaliska) – 768.320,30 zł.
- Rozbiórka i budowa mostu – ul. Kaszubska (sołectwo Łubiana) – 1.788.947,38 zł.
- Budowa drogi gminnej do Młyna (sołectwo Wieprznica) – 874.989,00 zł.

Gmina Dziemiany w roku 2024 wydatkowała środki na następujące inwestycje drogowe:

- Modernizacja odcinka drogi dojazdowej do gruntów rolnych przy ul. Kaszubskiej w m. Dziemiany (dz. nr 199) na kwotę 279.363,41 zł.
- Modernizacja odcinka drogi dojazdowej do gruntów rolnych przy ul. Kaszubskiej w m. Dziemiany (dz. nr 189, 197/5) na kwotę 409.753,87 zł.,
- Modernizacja ul. Wrzosowej w Kaliszu na kwotę 25.000,00 zł.
- Budowa i modernizacja dróg w Kaliszu, ulic: ks. Jutrzenki Trzebiatowskiego, Jana Pawła II, Majkowskiego, Remusa, Sorki, Gryfa, Stolema na kwotę 4.191.709,48 zł.
- Modernizacja drogi Piechowice - Szablewo na kwotę 39.975,00 zł.
- Modernizacja i przebudowa dróg dojazdowych dzieci do szkół na terenie sołectwa Dziemiany, Piechowice, Jastrzębie na kwotę 53.505,00 zł.
- Przebudowa ul. Słonecznej w Dziemianach na kwotę 630.494,21 zł.
- Przebudowa drogi gminnej nr 196011G do miejscowości Dunajki – etap 1 na kwotę 1.101.265,75 zł.
- Przebudowa drogi gruntowej Raduń – Kalwaria w gminie Dziemiany na kwotę 1.144.734,39 zł.
- Modernizacja drogi przy sklepie w miejscowości Raduń na kwotę 98.343,91 zł.
- Modernizacja parkingów przy Urzędzie Gminy w Dziemianach na kwotę 120.000,00 zł.

W Gminie Nowa Karczma w 2024 r. w zakresie infrastruktury drogowej zrealizowano następujące inwestycje:

- Budowa drogi w Nowej Karczmie w ciągu droga wojewódzka nr 224 - droga gminna nr 188022G. Inwestycję na osiedlu przy ul. Horniki Górne zrealizowano przy współudziale środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W ramach zadania wykonano ponad 1 km dróg o nawierzchni z kostki brukowej wraz ze skrzyżowaniami i chodnikami. Wykonano również kanalizację deszczową. Dla poprawy bezpieczeństwa pieszych wybudowano wyniesione przejścia dla pieszych. Całkowita wartość inwestycji to kwota 3 309 878,90 zł, a dofinansowanie wyniosło 1 479 809,00 zł.
- Modernizacja drogi śródpolnej Szpon – Grabowska Huta. W ramach inwestycji powstała droga o nawierzchni asfaltowej o długości 162 m.b. oraz droga o nawierzchni z kruszywa łamanego o długości 358 m.b. Zostały wykonane zjazdy na posesje w granicach pasa drogowego oraz pobocze. Całkowita wartość przedsięwzięcia to kwota 396 413,38 zł, natomiast uzyskane

dofinansowanie z Wojewódzkiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych wyniosło 168 000,00 zł.

- Budowa przejścia dla pieszych z odcinkiem chodnika dla pieszych i oświetleniem na drodze gminnej nr 188026G w Grabowie Kościerskim. W ramach zadania wybudowano przejście dla pieszych z elementami spowolnienia ruchu, odcinek chodnika oraz oświetlenie z oprawami typu LED. Całkowita wartość inwestycji to kwota 300 752,42 zł. Na zadanie pozyskano dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości 142 104,46 zł.

Gmina Stara Kiszewa wśród zrealizowanych zadań inwestycyjnych na drogi na szczególną uwagę zasługują:

- Przebudowa drogi o nawierzchni asfaltowej w kierunku Strzelek obręb Zamek Kiszewski,
- Przebudowa drogi o nawierzchni płyt drogowych w Lipach,
- Budowa drogi gminnej nr 208051G Pałubin – Górne Maliki,
- Przebudowa dróg osiedlowych w Starej Kiszewie o nawierzchni asfaltowej i kostki brukowej,
- Przebudowa dróg gminnych o nawierzchni asfaltowej w Starej Kiszewie, Chwarznie, Starych Polaszkach, Nowych Polaszkach i Wilczych Błotach,
- Przebudowa drogi o nawierzchni asfaltowej w Wygoninie,
- Przebudowa skrzyżowania wraz z budową chodnika i przejść dla pieszych w Olpuchu.

W Gminie Lipusz w zakresie modernizacji i przebudowy dróg publicznych zrealizowano:

- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Gostomko o nr dz. 27/1, 19/1 (wydatki wykonane 308 514,98 zł),
- Przebudowa drogi na terenie sołectwa Płocice. Przebudowa drogi gminnej – ul. Spacerowej w miejscowości Lipusz (wydatki wykonane 122 606,40 zł),
- Przebudowa drogi gminnej – ul. Spacerowej w miejscowości Lipusz (200 000,00 zł).

Gmina Liniewo poniosła wydatki na następujące inwestycje drogowe:

- Modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych  
Wydatki inwestycyjne w 2024 roku dotyczące modernizacji drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Liniewie, ul. Pstronga i Gruszki w kierunku Łownicy dotyczyły: ETAP I: robót budowlanych zgodnie z umową – 303.689,62 zł pełnienie funkcji nadzoru inwestorskiego – 1 680,00 zł. zakup map do celów informacyjnych – 142,20 zł zakup tablicy informacyjnej – 246,00 zł ETAP II: robót budowlanych zgodnie z umową – 237 440,00 zł pełnienie funkcji nadzoru inwestorskiego – 925,00 zł zakup tablicy informacyjnej i materiałów do jej montażu – 458,39 zł Wykonanie 544 581,21 zł.
- Przebudowa drogi powiatowej 2411G od Liniewa do Starych Polaszek. W ramach tego zadania kontynuowano prace związane z przebudową drogi Orle- Polaszkki. Na to zadanie udzielono dotacji celowej dla Starostwa Powiatowego w Kościerzynie w wysokości 250.000,00 zł.
- Przebudowa drogi Orle - Chrzstowo Wydatki inwestycyjne dotyczyły: robót budowlanych zgodnie z umową – I etap – 750 000,00 zł projekt graficzny

i tablica informacyjna - 996,30 zł materiały do oznakowania dróg – 6 947,54 zł. Do realizacji tego zadania w 2024 roku otrzymano środki z RFRD w ramach umowy 93/G/RFRD/2024 z dnia 18-12-2023 r. na realizację zadań inwestycyjnych w wysokości 375.000,00 zł. Wykonanie 757.943,84 zł.

- Przebudowa drogi w Garczynie. Wydatki na tę inwestycję dotyczyły: robót budowlanych zgodnie z umową – I etap – 749.999,88 zł materiały do oznakowania dróg – 7.901,57 zł. Do realizacji tego zadania w 2024 roku, otrzymano środki z RFRD w ramach umowy 44/G/RFRD/2024 z dnia 18-12-2023 r. na realizację zadań inwestycyjnych w wysokości 375.000,00 zł – Wykonanie 757 901,45 zł.
- Przebudowa drogi na terenie gminy Liniewo Wydatki na tę inwestycję dotyczyły siedmiu odcinków dróg tj.: - Liniewskie Góry (dwa odcinki), - Liniewo ul. Pstronga i Gruszki oraz w kierunku Bukowego Pola, - Garczyn - Pogódki, - Głodowo, - Iłownica. Do realizacji tego zadania w 2024 roku otrzymano środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych w wysokości 3.100.000,00 zł. Wykonanie 3.733.614,19 zł
- Przebudowa drogi na terenie gminy Liniewo - II etap. Wydatki na tę inwestycję dotyczyły: robót budowlanych zgodnie z umową – 108.516,75 zł, olej napędowy i benzyna wykorzystywane do sprzętów budowlanych – 5.596,69 zł. Wykonanie 114.113,44 zł.
- Przebudowa drogi na terenie Gminy Liniewo – III etap. Wydatki inwestycyjne dotyczyły: robót budowlanych zgodnie z umową – 97 785,00 zł, olej napędowy i benzyna wykorzystywane do sprzętów budowlanych – 1.57,36 zł. Wykonanie 99.642,36 zł.
- Budowa chodników na terenie Gminy Liniewo (Garczyn) cement i rura PCV – 2.564,00 zł krawężniki, obrzeża i kostka – 12.608,50 zł piasek – 1.499,99 zł. Wykonanie 18.772,85 zł.
- Przebudowa drogi na terenie Gminy Liniewo – Wysin. Wydatki inwestycyjne dotyczyły: robót budowlanych zgodnie z umową – 87.453,00 zł, olej napędowy i benzyna wykorzystywane do sprzętów budowlanych – 4.481,89 zł. Wykonanie 91.934,89 zł.
- Przebudowa drogi w Garczynie – Remont drogi gminnej nr 196006G w Gminie Liniewo. Inwestycja ta realizowana była jako wspólne przedsięwzięcie publiczne przez Lasy Państwowe Nadleśnictwo Starogard, zgodnie z umową SA.771.7.2024 z dnia 23-05-2024 r. oraz SA.771.21.2024 z dnia 22-08-2024 r. Wykonanie: 228.120,29 zł.

W Gminie Karsin w 2024 r. zrealizowano następujące inwestycje drogowe:

1. Rządowy Fundusz Polski Ład: Fundusz Inwestycji Strategicznych (5.414.593,98 zł):
  - a) Przebudowa drogi w miejscowości Wdzydze Tucholskie 1.664.593,98 zł.
  - b) Budowa drogi gminnej Karsin-Dąbrowa – 1.890.500,00 zł.
  - c) Dokończenie budowy remizy OSP w Karsinie – 1.859.500,00 zł.
2. Środki z Urzędu Marszałkowskiego (439.000,00 zł):
  - a) Budowa drogi transportu rolnego -ul. Lipowa w Karsinie – 210.000,00 zł.
  - b) Budowa drogi transportu rolnego -ul. Podleśna w Karsinie – 189.000,00 zł.

- c) Zakup sprzętu dla jednostek OSP w Karsinie – 20.000,00 zł.
- d) Doposażenie skateparku w Karsinie w ramach „ Aktywne sołectwo” – 20.000,00 zł.
- 3. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (781.274,00 zł):
  - a) Budowa drogi w Borsku – zaliczka na roboty w 2025 r. -160.000,00 zł
  - b) Budowa ul. Strażackiej i Parkowej w Karsinie – 621.274,00 zł
- 4. Środki z PROW (876.624,00 zł)
  - a) Przebudowa ul. Hallera i Szkolnej w Osowie – refundacja z PROW i spłata zaciągniętej w 2023 r. na ten cel pożyczki z BGK – 876.624,00 zł.
- 5. Środki z WFOŚiGW w Gdańsku i darczyńców 935.500,00 zł).

Inwestycje w ścieżki rowerowe na terenie Powiatu Kościerskiego zostały zawarte w Celu operacyjnym 1.1 Wzmacnianie potencjału turystycznego.

W ramach priorytetu Dostępności komunikacyjnej wzięto także pod uwagę kwestię wypadkowości i ogólnego stanu dróg znajdujących się na terenie Powiatu Kościerskiego.

### **Wypadkowość na terenie Powiatu Kościerskiego wraz z liczbą ofiar**

| lata | Wypadki drogowe | Wypadki ze skutkiem śmiertelnym | Ilość zabitych | Ranni |
|------|-----------------|---------------------------------|----------------|-------|
| 2020 | 64              | 6                               | 9              | 85    |
| 2021 | 71              | 6                               | 6              | 92    |
| 2022 | 51              | 8                               | 10             | 60    |
| 2023 | 62              | 4                               | 6              | 72    |
| 2024 | 59              | 6                               | 9              | 75    |

*Źródło: Sprawozdanie z działalności Komendy Powiatowej Policji w Kościerzynie – odprawa roczna 2024.*

Zarówno drogi gminne jak i powiatowe obciążone są ruchem samochodowym, rowerowym oraz pieszym. Zły stan nawierzchni i poboczy powoduje zwiększone zagrożenie zdarzeń i wypadków drogowych. Liczba wypadków drogowych spadła w stosunku do roku 2023, natomiast o 3 osoby w stosunku do roku 2024 wzrosła liczba zabitych oraz liczba rannych.

Okoliczności, które towarzyszą wypadkom drogowym to najczęściej brawura kierującego, lekceważenie przepisów ruchu drogowego oraz nietrzeźwość. Z punktu widzenia innych okoliczności to z pewnością niewłaściwy stan nawierzchni dróg oraz złe warunki atmosferyczne. Najczęstszymi przyczynami wypadków drogowych są: niedostosowanie prędkości do warunków ruchu, nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu, niezachowanie bezpiecznej odległości od poprzedzającego pojazdu, a także najeżdżanie na pieszego.

### **Cel operacyjny 2.2 Stworzenie spójnego systemu transportu zbiorowego**

W 2024 roku na terenie powiatu kościerskiego funkcjonowało trzech przewoźników wykonujących linie regularne w krajowym transporcie drogowym:

- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Starogardzie Gdańskim S.A.,
- Przewóz Osób „ROBUS” Robert Synak,

- Prywatny Transport Autobusowy Marian Kaczmarek (1 linia regularna specjalna).

Łączna ilość przewiezionych pasażerów przez w/w przewoźników na liniach regularnych w krajowym transporcie drogowym wyniosła 880126 osób/pasażerów. Natomiast liczba autobusów, którymi są wykonywane przewozy na obszarze powiatu kościerskiego przedstawia się następująco:

- autobusy od 9 do 17 miejsc – 1,
- autobusy od 18 do 50 miejsc – 34;
- autobusy powyżej 50 miejsc – 47.

Przewozy na liniach regularnych, dla których zezwolenie wydane zostało przez Starostę Kościerskiego wykonywane były na 14 liniach (w tym 1 linia regularna specjalna) komunikacyjnych. Łączna liczba kilometrów przejechanych przez przewoźników posiadających zezwolenie wydane przez Starostę wynosiła 404.372,1 km.

W 2024 roku na terenie Powiatu Kościerskiego funkcjonowało 9 linii komunikacyjnych o charakterze użyteczności publicznej w publicznym transporcie zbiorowym:

- Kościerzyna - Żukowo - Gdańsk,
- Garczyn - Liniewo – Nowa Karczma – Kościerzyna,
- Kościerzyna – Nowy Barkoczin – Garczyn,
- Kościerzyna – Grabowo Kościerskie – Nowa Karczma,
- Kościerzyna – Grabowo Kościerskie – Sztofrowa Huta,
- Kościerzyna – Nowa Karczma – Stary Wiec – Szatarpy – Nowa Karczma – Kościerzyna,
- Kościerzyna – Łubiana – Dziemiany – Trzebuń,
- Stara Kiszewa – Lipy – Stara Kiszewa – Kościerzyna,
- Kościerzyna – Wielki Klincz – Stara Kiszewa – Góra – Stara Kiszewa,

na których uruchomienie i zawarcie umowy o świadczenie usług na powyższych liniach komunikacyjnych zgodę wyraziła Rada Powiatu Kościerskiego uchwałą nr LIV/42/2023 z dnia 20 grudnia 2023 r.

Na funkcjonowanie powyższych linii komunikacyjnych Powiat Kościerski w 2024 r. uzyskał ze środków „Funduszu rozwoju przewozów autobusowych” dofinansowanie realizacji zadań własnych w łącznej kwocie 2.144.152,84 zł. Powiat Kościerski, celem uzyskania dopłaty z Funduszu zobowiązany był do sfinansowania funkcjonowania powyższych linii komunikacyjnych ze środków własnych w wysokości 239.939,27 zł. Ponadto Powiat Kościerski uzyskał od Marszałka Województwa Pomorskiego kwotę 1.003.083,94 zł tytułem zwrotu utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym z przeznaczeniem na funkcjonowanie powiatowych linii komunikacyjnych.

Łączna ilość przewiezionych pasażerów przez Operatora publicznego transportu zbiorowego (Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Starogardzie Gdańskim S.A.) wyniosła 408.880 osób/pasażerów. Łączna liczba kilometrów przejechanych przez Operatora wynosiła 727.271,6 km.

Utrzymanie funkcjonowania linii komunikacyjnych w powiatowych przewozach pasażerskich w publicznym transporcie zbiorowym miało istotne znaczenie dla zapewnienia połączeń komunikacyjnych dla mieszkańców poszczególnych Gmin Powiatu Kościerskiego celem umożliwienia dojazdu uczniów i pracujących do Miasta Kościerzyna.

## Cel operacyjny 2.3 Wzrost poziomu dostępu do infrastruktury technicznej

### Stopień skanalizowania w gminach [RLM]

| L p. | Gmina              | Liczba oczyszczalni                         |                                             | Wielkość (RLM)     |                    | Ludność korzystająca z oczyszczalni |                    |
|------|--------------------|---------------------------------------------|---------------------------------------------|--------------------|--------------------|-------------------------------------|--------------------|
|      |                    | stan na 31.12.2023                          | stan na 31.12.2024                          | stan na 31.12.2023 | stan na 31.12.2024 | stan na 31.12.2023                  | stan na 31.12.2024 |
| 1    | Miasto Kościerzyna | Z usuwaniem biogenów - 1                    | Z usuwaniem biogenów - 1                    | 41717              | 41717              | 22254                               | 22233              |
| 2    | Dziemiany          | Biologiczne - 1<br>Z usuwaniem biogenów - 1 | Biologiczne - 1<br>Z usuwaniem biogenów - 1 | 4760               | 4760               | 3349                                | 3400               |
| 3    | Karsin             | Z usuwaniem biogenów - 1                    | Z usuwaniem biogenów - 1                    | 9900               | 9900               | 4588                                | 4593               |
| 4    | Kościerzyna        | Biologiczne - 3<br>Z usuwaniem biogenów - 1 | Biologiczne - 3<br>Z usuwaniem biogenów - 1 | 11903              | 11903              | 9131                                | 9527               |
| 5    | Liniewo            | Biologiczne - 1                             | Biologiczne - 1                             | 4990               | 4990               | 2724                                | 2723               |
| 6    | Lipusz             | Z usuwaniem biogenów - 1                    | Z usuwaniem biogenów - 1                    | 3000               | 3000               | 2926                                | 2914               |
| 7    | Nowa Karczma       | Z usuwaniem biogenów - 2                    | Z usuwaniem biogenów - 2                    | 5061               | 5061               | 4288                                | 4373               |
| 8    | Stara Kiszewa      | Biologiczne - 3                             | Biologiczne - 3                             | 10034              | 9925               | 4756                                | 4783               |

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS*

Porównując tabelę powyżej na lata 2023-2024 wielkość RLM w minionym roku zmalała w jednej oczyszczalniach w gminie Stara Kiszewa. Natomiast dane z pozostałych gmin nie uległy zmianie. Badając liczbę ludności korzystającej z oczyszczalni to największy przyrost nastąpił w gminie Kościerzyna, w gminach Miejskiej Kościerzyna, Liniewo, Lipusz spadła.

Inwestycje zrealizowane w roku 2024 w sieć wodno-kanalizacyjną w poszczególnych gminach przedstawiały się następująco:

1. W Gminie Miejskiej Kościerzyna za pośrednictwem Spółki KOS-EKO były realizowane zadania z zakresu poboru i dostawy wody oraz odbioru i oczyszczania ścieków na własnych urządzeniach wodociągowych i kanalizacyjnych oraz na urządzeniach przekazanych przez miasto w użytkowanie. Rozwój sieci wod.-kan. na terenie całego miasta następuje zgodnie z założeniami planów wieloletnich.

Stan na koniec 2024 r.:

- Sieć wodociągowa:

sieć rozdzielcza: 81,85 km, w tym 0,41 km wykonano w 2024 r.  
przyłącza wodociągowe: 49,83 km (3407 szt.), w tym 42 szt. wykonano w 2024 r.

➤ Sieć kanalizacyjna:

kanalizacja sanitarna: 89,40 km, w tym 0,28 km wykonano w 2024 r.  
przykanaliki sanitarne: 23,48 km (3279 szt.), w tym 37 szt. wykonano w 2024 r.  
sieciowe pompownie ścieków: 23 szt., bez zmian w 2024 r.

Do najważniejszych zrealizowanych lub ostatecznie rozliczonych inwestycji sieciowych (budowa/rozbudowa) w roku 2024 należały:

- sieć wodociągowa: ul. Kowalska, Paderewskiego, Szymanowskiego, Kościuszki, Tetmajera, Chojnicka - Storczykowa, Słoneczna;
- sieć kanalizacyjna: Tetmajera, Zagajnikowa, Kowalska, Szymanowskiego, Paderewskiego – Moniuszki.

Sieci budowane były m.in. w ramach poniższych projektów:

- 1) Przebudowa kanalizacji deszczowej w parkingu przy ul. Szopińskiego w Kościerzynie, koszt całkowity: 289.736,04 zł (środki własne);
  - 2) Budowa ulicy Kopernika w Kościerzynie (budowa sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej i wodociągowej);
  - 3) Przebudowa dróg gminnych: ulicy Jeziornej, Kowalskiej oraz Świętojańskiej w Kościerzynie (budowa sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej i wodociągowej)
  - 4) Przebudowa układu komunikacyjnego w Kościerzynie (budowa sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej i wodociągowej);
  - 5) Przebudowa dróg gminnych: ulicy Tatarkiewicza oraz Dunikowskiego w Kościerzynie (budowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. Dunikowskiego);
  - 6) Remont dróg gminnych: ulicy C.K. Norwida w Kościerzynie" (budowa sieci kanalizacji deszczowej).
2. W Gminie Kościerzyna w roku 2024 ochrona środowiska oraz potrzeby i wygoda mieszkańców przyświecają budowie nowych sieci kanalizacyjnych i wodociągów. W 2024 r. stopień zwodociągowania Gminy Kościerzyna wynosił ok. 92%. Długość sieci wodociągowej wybudowanej w 2024 r. to 3,67 km. Razem stan sieci na koniec 2024 r. wyniósł 248,38 km. W 2024 r. odebrano 167 przyłączy wodociągowych, co stanowi ok. 4% ogółu przyłączy wodociągowych. Stopień skanalizowania Gminy Kościerzyna wyniósł w 2024 r. ok. 69%. Długość sieci kanalizacji sanitarnej wybudowanej w 2024 r. to 2,33 km. Razem stan sieci kanalizacyjnej na koniec 2024 r. wynosił 144,93 km. W 2024 r. odebrano 157 szt. przyłącza kanalizacyjne, co stanowi ok. 7,3% ogółu przyłączy kanalizacyjnych. Za realizację zadań wodociągowo-kanalizacyjnych odpowiedzialny jest Zakład Komunalny Gminy Kościerzyna.

Do bardzo ważnych przedsięwzięć związanych z budową sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej zrealizowanych w 2024 roku na terenie Gminy Kościerzyna należała rozbudowa stacji uzdatniania wody we Wdzydzech. Rozpoczęto I etap realizacji tego przedsięwzięcia, który objął m. in. włączenie drugiej studni głębinowej do układu poboru wody podziemnej, co przyczyniło się do

zapewnienia ciągłości dostaw wody mieszkańcom i podmiotom korzystającym z wodociągu publicznego. Ponadto obiekt został włączony w gminny system monitoringu technologicznego oraz przeprowadzono generalny remont budynku hydroforni.

Również we Wdzydzech przeprowadzona modernizacja układu sterowania i monitoringu technologicznego oczyszczalni ścieków wraz z wymianą dmuchawy. W wyniku realizacji tego zadania w znaczący sposób poprawiła się praca układu napowietrzania ścieków w reaktorze biologicznym. Obiekt został włączony do gminnego systemu monitoringu technologicznego znajdującego się w siedzibie Zakładu Komunalnym Gminy Kościerzyna. Warto przypomnieć, że obiekt ten został wybudowany w 1994 roku i nieprzerwanie pracuje do dnia dzisiejszego.

W Wielkim Klinczu i Kościerzynie-Wybudowaniu powstały dwa nowoczesne zbiorniki retencyjne, na które Gmina Kościerzyna otrzymała dofinansowania na 100% kosztów tej inwestycji w kwocie ponad 350 tys. zł z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Koszt w przypadku zbiornika w Wielkim Klinczu wyniósł ponad 173 tys. zł, a w Kościerzynie-Wybudowaniu 184 tys. zł. Celem projektów jest poprawa gospodarki wodnej, w tym nawożenia i stosowania pestycydów.

W trakcie realizacji jest budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Wąglikowice z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych do rzeki Wierzyca – w roku 2024 wydano na to zadanie kwotę 3.611.872,40 zł. Trwa również rozbiórka i budowa budynku stacji uzdatniania wody wraz z infrastrukturą towarzyszącą w m. Grzybowo – w roku 2024 wydano 162.929,12 zł. Zakończono budowę sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kłobuczyno o wartości w sumie 5 381 290,47 zł, w tym dofinansowanie: 4.345.555,00 zł.

*Źródło: Raport o stanie Gminy Kościerzyna za 2024 r.*

3. W Gminie Lipusz zbiorowe zaopatrzenie w wodę odbywa się w oparciu o dwie stacje uzdatniania wody w Lipuszu i Gostomku oraz sieć wodociągową, która obejmuje miejscowości: Lipusz, Papiernia, Bałachy, Lipuska Huta, Szklana Huta, Tuszkowy i Gostomek. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 786 budynków mieszkalnych. Długość gminnej sieci wodociągowej na koniec 2024 roku wynosiła 46,09 km. W 2024 roku do sieci wodociągowej podłączono 11 budynków.

Najważniejsze inwestycje w sieć wodno-kanalizacyjną to:

- Budowa i modernizacja infrastruktury wodno – kanalizacyjnej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków w Gminie Lipusz – 606.837,44 zł.,
  - Budowa i modernizacja infrastruktury wodno –kanalizacyjnej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków w Gminie Lipusz- 2.829.604,02 zł.
4. Wydatki na infrastrukturę wodno-kanalizacyjną w Gminie Dziemiany w 2024 r. dotyczyła Modernizacji centralnego ujęcia wody w Dziemianach wraz z rozwojem /modernizacją sieci wodociągowej Jest to kolejna inwestycja realizowana z dofinansowaniem z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji

Strategicznych w kwocie 4.560.000,00 zł. Jej realizacja planowana była na lata 2023- 2024 i obejmowała 2 części:

1. Modernizację centralnego ujęcia wody w Dziemianach, w tym:
  - wymianę pomp głębinowych,
  - budowę nowej studni, -
  - budowę dwustopniowej pompowni wody,
  - montaż instalacji fotowoltaicznej,
  - zautomatyzowanie procesu technologicznego.
2. Modernizację wraz z rozbudową sieci wodociągowej na terenie gminy.

W 2024 roku w całości wykonano rozbudowę odcinków sieci wodociągowej o długości ok. 3,5 km w gminie Dziemiany – 85.771,28 zł oraz dokonano drobnych modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy – 16.853,64 zł.

5. Gmina Karsin w 2024 r. podjęła uchwałę nr V/31/24 Rady Gminy Karsin z dnia 06.11.2024 r., w sprawie uchwalenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2025 – 2027 Gminy Karsin. W Planie wskazano planowane działania m.in. „Projekty rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Karsin na podstawie wniosków zgłoszonych przez mieszkańców Gminy Karsin” oraz „Realizacja inwestycji polegającej na rozbudowie sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Karsin na podstawie wniosków zgłoszonych przez mieszkańców Gminy Karsin”.

Gmina Karsin zmodernizowała 2 hydrofornie położone w miejscowości Kliczkowy i Dąbrowa, poprzez wymianę wyeksploatowanych pomp wodnych głębinowych zanurzonych w studniach na hydroforniach. Zakupiono 2 pompy wodne głębinowe z silnikiem 18,5 kW o łącznej wartości 50.551,38 zł. dzięki realizacji inwestycji poprawiła się niezawodność usług wodociągowych, zwłaszcza w okresie największego zużycia wody, w okresie letnim.

6. W Gminie Nowa Karczma na realizację inwestycji pozyskano środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. W ramach całego przedsięwzięcia wybudowano:
  - stację retencjonowania wody wraz z systemami pompowymi w miejscowości Grabówko;
  - 368 m.b. sieci kanalizacji sanitarnej wraz z tłocznią ścieków w miejscowości Grabówko;
  - sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej o łącznej długości 915 m.b. z tłoczniami ścieków wraz z agregatami prądotwórczym w Nowej Karczmie;
  - 2 120 m.b. sieci wodociągowej w miejscowości Nowa Karczma.

Całkowita wartość inwestycji to kwota 3.978.569,63 zł, natomiast pozyskane dofinansowanie to kwota 3.230.000,00 zł.

7. W Gminie Stara Kiszewa Inwestycje w gospodarkę wodno – ściekową stanowiły najważniejszą pozycję wydatków inwestycyjnych budżetu gminy Stara Kiszewa

w 2024 roku, stąd stan wyposażenia gminy w tego typu infrastrukturę uległ zwiększeniu. Do sieci wodociągowej włączono 64 budynków mieszkalnych (około 256 osób). Na koniec 2024 roku na terenie całej gminy funkcjonowało 151,40 km sieci wodociągowej, zaopatrywanej w wodę z 4 stacji uzdatniania wody. Do sieci wodociągowej było podłączonych w sumie 1392 budynków mieszkalnych.

Z najważniejszych inwestycji w zakresie zaopatrzenia w wodę wymienić należy budowę stacji uzdatniania wody w Konarzynach oraz stacji podnoszenia ciśnienia wody w Foshucie i Zamku Kiszewskim. W przypadku sieci kanalizacyjnej w wyniku inwestycji realizowanych w 2024 roku podłączono do sieci kolejnych 39 budynków mieszkalnych (ok. 156 osób). Na koniec 2024 roku w gminie funkcjonowało 106,08 km sieci kanalizacyjnej, odprowadzającej ścieki do 3 oczyszczalni ścieków (w tym przede wszystkim gminnej oczyszczalni w Starej Kiszewie). Do systemu zbiorczego kanalizacji podłączonych było 1128 budynków mieszkalnych; jednocześnie 21 obiektów korzystało z indywidualnych oczyszczalni ścieków.

8. Gmina Liniewo w zakresie infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej wskazanej w uchwale dotyczącej Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych na bieżąco realizuje zadania i plany wynikające z aktualnej sytuacji i aktualnych potrzeb, których nie dało się przewidzieć na etapie uchwalania planu, w tym zadania związane z budową sieci wodociągowej Orle Chrzstowo, modernizacją oczyszczalni ścieków w Orlu.

## **Cel operacyjny 2.4 Poprawa efektywności energetycznej i rozwój OZE**

Działania w zakresie OZE w poszczególnych gminach za rok 2024 przedstawiały się następująco:

Gmina Miejska Kościerzyna

W związku z brakiem ogłoszenia przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku naboru do Programu „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa pomorskiego”, Gmina Miejska nie prowadziła działań z zakresu usuwania azbestu, o czym poinformowano mieszkańców, którzy złożyli wnioski. W porozumieniu z mieszkańcami zawieszono wnioski na 2025 rok.

W zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców w Urzędzie Miasta Kościerzyna prowadzono punkt informacyjny Programu Krajowego - Czyste Powietrze. Kościerski Dom Kultury do 21.11.2024 r. administrował izbę ekologiczno-regionalną w Centrum Kultury Kaszubskiej „Strzelnica”, przy ul. Strzelnica 2, a w CKK Strzelnica odbywały się m.in. warsztaty ekologiczne dla dzieci. Natomiast w Świetlicy Profilaktycznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach Dnia ziemi zorganizowano warsztaty kształtujące postawy ekologiczne.

Projekty realizowane przez Gminę Miejską Kościerzyna:

- Projekt: „Projektowanie i realizacja wzorcowej adaptacji wśród miast średniej wielkości – Małopolska gotowa na adaptację” (LIFE DREAM CITIES, styczeń

2025 – grudzień 2029, finansowany w ramach programu LIFE+. Celem projektu opracowanie i wdrożenie innowacyjnych rozwiązań, które umożliwią miastom szybszą adaptację do zmian klimatu oraz ograniczą efekt miejskiej wyspy ciepła.

- Projekt: „Centra Doradcze ds. Czystej Energii” (CETAC), październik 2024 – 30 wrzesień 2027, finansowany w ramach programu LIFE+. Celem projektu jest wspieranie dekarbonizacji miast poprzez utworzenie w gminach Centrów Doradczych ds. Czystej Energii (CETAC). Będą one ściśle powiązane ze strukturą urzędów i skoncentrują się na wdrażaniu zielonej polityki, wspierając obywateli i przedsiębiorstwa w działaniach związanych z transformacją energetyczną.
- Projekt: „Podnoszenie kwalifikacji wspierających rozwój doradztwa w obszarze efektywności energetycznej i renowacji budynków prywatnych” (BUSHROSS), wrzesień 2024 – 31 sierpień 2027, finansowany w ramach programu LIFE+. Celem projektu jest rozwój kompetencji władz krajowych, regionalnych, lokalnych i agencji energetycznych, aby skutecznie tworzyły i prowadziły punkty kompleksowej obsługi (OSS), wspierające właścicieli domów w procesie renowacji energetycznej budynków.
- Inwestycja G1.1.4 Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Wskaźnik G8G, listopad 2024 – czerwiec 2025, finansowania z Krajowego Planu Odbudowy. Celem działania pn. „Przeprowadzenie działań szkoleniowo-doradczych oraz analitycznych w obszarze budowania zdolności administracyjnych w zakresie zielonej.

#### Gmina Kościerzyna

W 2024 roku za pośrednictwem Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego Programu Priorytetowego Czyste Powietrze działającego w Urzędzie Gminy złożono do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku:

- 113 wniosków o dofinansowanie - podstawowy poziom dofinansowania;
- 125 wniosków o dofinansowanie - podwyższony i najwyższy poziom dofinansowania;
- 158 wniosków o płatność.

Na podstawie podpisanego porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku Gmina Kościerzyna realizuje dofinansowania w ramach Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”, którego celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych.

W 2024 r. do Urzędu wpłynęło 12 wniosków o dofinansowanie. Zrealizowanych i rozliczonych zostało 10 inwestycji na kwotę dotacji w wysokości 100.076,74 zł. Nabór wniosków o dotację został zamknięty z końcem 2024 r.

W 2024 r. pozyskano środki również na realizację Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” w ramach 2 naboru, który obok beneficjentów wymienianych w 1 naborze, umożliwia również wspólnotom mieszkaniowym pozyskać dofinansowanie na realizację przedsięwzięć z zakresu wymiany źródła ciepła

i termomodernizacji. Nabór wniosków o dofinansowanie został uruchomiony w styczniu 2025 r.

Ponadto Gmina realizowała świadczenia finansowe wspierające mieszkańców:

W styczniu 2023 roku weszła w życie ustawa o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych. Zgodnie z tą ustawą były kontynuowane działania osłonowe dla gospodarstw domowych oraz podmiotów wrażliwych (m.in. szpitale, szkoły, muzea, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe, organizacje pozarządowe itp.), które zużywają paliwa gazowe do celów grzewczych. W 2024 roku wypłacono dodatki gazowe dla 6 gospodarstw domowych w łącznej kwocie 4.753,10 zł.

Bon energetyczny to świadczenie pieniężne, które przysługiwało jednorazowo gospodarstwu domowemu jednoosobowemu, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych nie przekraczała kwoty 2 500 zł, oraz gospodarstwu domowemu wieloosobowemu, w którym wysokość przeciętnego dochodu za 2023 r. na osobę nie przekraczała kwoty 1 700 zł. W 2024 roku wypłacono bon energetyczny dla 945 gospodarstw domowych w kwocie 423.966,84 zł.

Gmina Lipusz

Modernizacja, budowa OZE wraz z budową indywidualnych źródeł ciepła zeroemisyjnego oraz poprawą efektywności energetycznej budynków i instalacji publicznych 1.890.194,98 zł. Ponadto:

- prowadzona była informacja i promocja działań Gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej,
- za pośrednictwem Gminnego punktu Konsultacyjno – Informacyjnego Programu „Czyste powietrze” w 2024 roku złożono 71 wniosków o dofinansowanie, udzielono 61 konsultacji, a Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipuszu wydał 103 zaświadczenia o dochodach,
- realizowano usługi doradcze dla mieszkańców w zakresie efektywności energetycznej, ograniczania emisji GHG oraz zastosowania.

W 2024 r. złożone zostały 304 wnioski o dodatki osłonowe. Wypłacono łącznie kwotę 112.814,94 zł. oraz wpłacono 317 dodatków energetycznych (bon energetyczny) na łączną kwotę 132.509,82 zł.

Gmina Stara Kiszewa

W 2024 roku Gmina Stara Kiszewa realizowała na podstawie porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku zadania w zakresie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Współpraca miała na celu poprawę efektywności programu oraz przyspieszenie i polepszenie jego realizacji na terenie naszego województwa. Na mocy porozumienia Gmina została włączona w proces weryfikacji i przyjmowania wniosków o dofinansowanie w ramach Programu.

W 2024 roku udzielono około 200 konsultacji dla mieszkańców zainteresowanych uzyskaniem dofinansowania. Przez Gminę w 2024 r. przekazano 84 wnioski o dofinansowanie w ramach programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Poniżej przedstawiamy łączną ilość złożonych przez mieszkańców gminy wniosków do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

#### Gmina Dziemiany

Gmina Dziemiany realizowała modernizację źródła ciepła w budynku świetlicy wiejskiej w Kaliszu 305.000,00 zł. Przedmiotem inwestycji była przebudowa systemu grzewczego w budynku Świetlicy Wiejskiej w Kaliszu z zastosowaniem gruntowej pompy ciepła oraz instalacji fotowoltaicznej w systemie „zaprojektuj i wybuduj”. Zamówienie obejmowało zaprojektowanie, uzyskanie wszystkich wymaganych uzgodnień oraz wykonanie następujących elementów systemu grzewczego:

- zakup i montaż gruntowej pompy ciepła,
- zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej,
- wymianę grzejników dostosowanych do nowego źródła ciepła w całym obiekcie.

#### Gmina Nowa Karczma

Gmina Nowa Karczma zrealizowała projekt pn. Przebudowa i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Szatarpach. Inwestycja obejmowała docieplenie ścian zewnętrznych budynku wraz z wykonaniem elewacji. Wymieniono stolarkę okienną i drzwiową. Dokonano zmiany pokrycia dachowego. Zadanie obejmowało również przebudowę pomieszczeń. Całkowita wartość inwestycji to kwota 2 228 031,49 zł. Zadanie zrealizowano z współudziałem środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, z którego dofinansowanie wniosło 1 989 400,00 zł. Dodatkowo na budowę szybu windowego wraz z dźwigiem osobowym pozyskano środki PFRON w kwocie 110.000,00 zł.

#### Gmina Liniewo

W roku 2024 Gmina Liniewo realizowała:

- Przebudowę źródeł energii cieplnej wraz z automatyką czasowo-pogodową w budynkach i obiektach użyteczności publicznej. Przeprowadzono zgodnie z założeniami ustawy antysmogowej inwentaryzację źródeł ciepła w budynkach stanowiących własność gminy, prowadzana jest ewidencja w centralnej ewidencji emisyjności budynków. W roku 2024 dokonano wymiany źródła ciepła w budynku przedszkola w Liniewie, świetlicy w Łownicy oraz budynkach komunalnych wchodzących w skład zasobów gminy. W roku 2025-2026 planuje się wykonanie prac w budynku urzędu gminy, szkole w Wysinie, Głodowie, Liniewie, świetlicy w Orlu, Chrtowie oraz Chróstach Wyśińskich;
- Przebudowę źródeł energii cieplnej wraz z automatyką czasowo pogodową w budynkach obiektach niepublicznych. W roku 2024 pracownicy Referatu Gospodarki Komunalnej i Rozwoju informowali mieszkańców o możliwości uzyskania dofinansowania z programu Czyste Powietrze. Pomagano w wypełnieniu wniosków w ramach zawartego porozumienia z WFOSIGW w Gdańsku. Do 31 marca 2024 złożono 282 wniosków, rozliczono 115 wniosków, wypłacano mieszkańcom 3.144.249,67 zł.
- Poprawę efektywności energetycznej przez kompleksową termomodernizację budynków i obiektów użyteczności publicznej. W roku 2024 dokonano modernizację kotłowni w świetlicy w Łownicy oraz w przedszkolu w Liniewie. Na modernizację obiektów użyteczności publicznej zostały złożone trzy wnioski dotyczące Zespołu Oświatowego w Liniewie, świetlicy w Orlu i Chrtowie. W kwietniu planowane jest złożenie wniosków dotyczących

budynku urzędu gminy, szkoły w Głodowie i Wysinie. Ze środków własnych planowane są prace w świetlicy w Chróściach Wysieńskich.

Gmina Karsin

Gmina Karsin w 2024 r. wypłaciła bon energetyczny w łącznej wysokości 217.823,06 zł.

W ramach podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców dużą rolę odgrywa Związek Gmin Wierzyca, który dla swoich członków przygotowuje publikacje dot. segregacji śmieci.

Ponadto w ramach zadań publicznych gminy przeznaczają środki na zadania związane z ochroną zdrowia i ekologią. Związek Gmin Pomorskich w swoich działaniach skupia się przede wszystkim na takich płaszczyznach jak:

- promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej mieszkańców gmin,
- rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności,
- edukacja ekologiczna,
- rozwój dialogu społecznego,
- rozwój edukacji w oparciu o zasadę kształcenia ustawicznego,
- upowszechnienie i ochrona praw kobiet,
- upowszechnienie kultury fizycznej i sportu,
- działania na rzecz rozwoju i ochrony gospodarki środowiskowej, w tym rybołówstwa.

Gmina Miejskiej Kościerzyna w 2024 r. realizowała edukację ekologiczną mieszkańców poprzez organizację Dzień ziemi – kształtującą postawy ekologiczne oraz udział członków LOT Serce Kaszub w Festynie przyrodniczo- ekologiczny "Chojnice dla Ziemi".

Większość gmin wskazuje na realizację edukacji ekologicznej dla mieszkańców.

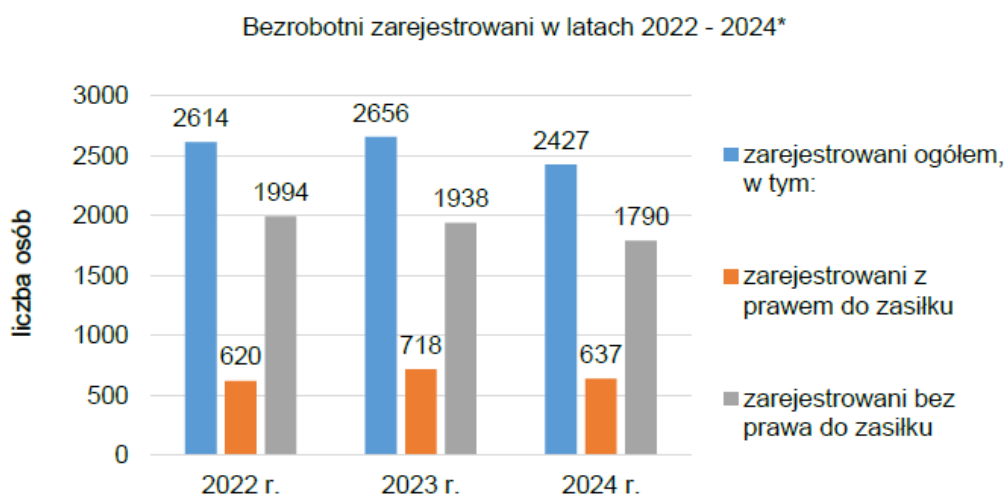
## PRIORYTET III: Kapitał ludzki oraz zintegrowane i aktywne społeczeństwo

### Cel operacyjny 3.1 Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy

Monitoringiem i analizą lokalnego rynku pracy oraz strukturą osób pozostających bez pracy zajmuje się jednostka organizacyjna Powiatu Kościerskiego jaką jest Powiatowy Urząd Pracy w Kościerzynie.

Czynniki wpływające na sytuację na kościerskim rynku pracy w 2024 r.

- Utrzymująca się inflacja,
- Przeciętna dynamika wzrostu PKB,
- Niż demograficzny, a w konsekwencji kurczące się wolne zasoby pracy,
- Niedopasowanie wolnych zasobów pracy do potrzeb pracodawców,
- Zmienny popyt na pracę z uwagi na sezonowość,
- Emigracja i imigracja zarobkowa,
- Aktywizacja zawodowa bezrobotnych przez Powiatowy Urząd Pracy w Kościerzynie,
- Wojna w Ukrainie i wiążąca się z tym fala migrantów uciekających przed wojną do Polski, w tym do powiatu kościerskiego (w niewielkim stopniu),
- Konflikt na Bliskim Wschodzie.



\* z wyłączeniem osób powracających do ewidencji po stażach, szkoleniach lub pracach społecznie użytecznych

### Zmiana liczby bezrobotnych w gminach powiatu kościerskiego w 2024 r.

|                    | Bezrobotni na dzień 31.12. |         | 2023 r. = 100% |
|--------------------|----------------------------|---------|----------------|
|                    | 2023 r.                    | 2024 r. |                |
| POWIAT             | 1.948                      | 1.876   | 96,3           |
| Miasto Kościerzyna | 646                        | 615     | 95,2           |
| Gmina Kościerzyna  | 427                        | 414     | 97,0           |

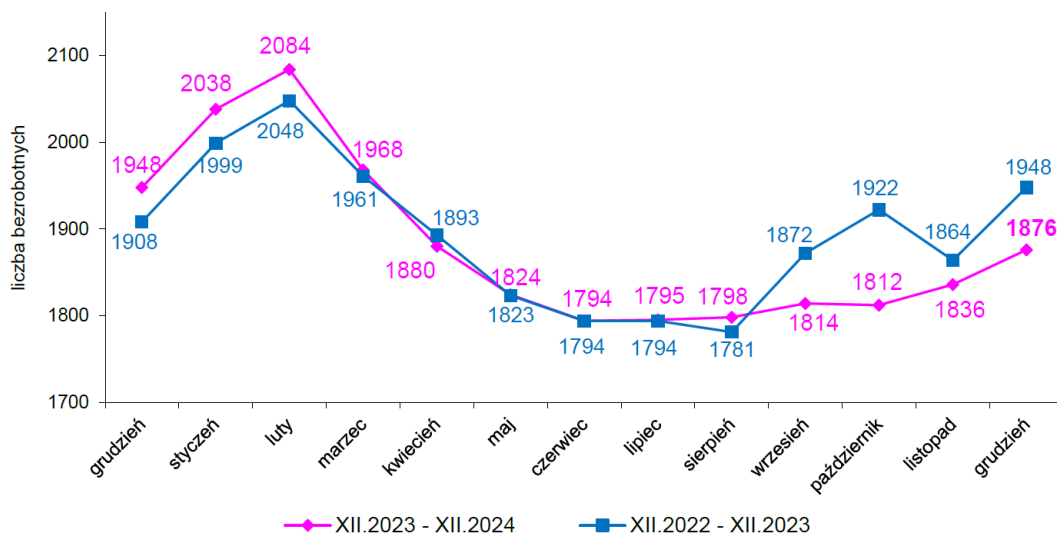
|               |     |     |       |
|---------------|-----|-----|-------|
| Nowa Karczma  | 177 | 173 | 96,6  |
| Stara Kiszewa | 156 | 189 | 106,8 |
| Karsin        | 179 | 164 | 105,1 |
| Liniewo       | 134 | 122 | 91,0  |
| Dziemiany     | 131 | 120 | 91,6  |
| Lipusz        | 98  | 79  | 80,6  |

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS*

Pomimo przeciętnej dynamiki wzrostu PKB, utrzymującej się inflacji, wojny w Ukrainie i konfliktu na Bliskim Wschodzie, podobnie jak w latach 2022-2023, również w 2024 roku nie zaobserwowano masowych zwolnień pracowników. Pracodawcy starali się zatrzymać swoich pracowników. Świadczy o tym pośrednio fakt, że w latach 2020-2024 zarejestrowano niższą liczbę bezrobotnych (2.900 osób w 2020 r., 2.668 w 2021 r., 3.140 w 2022 r., 3.014 w 2023 r. i 2.758 w 2024 r.), niż w 2019 roku (3.333 rejestracje). Potwierdzają to również dane dotyczące w miarę stabilnej liczby osób pracujących w powiecie.

W 2024 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kościerzynie spadła z 1.948 osób w dniu 31.12.2023 r. do 1.876 osób w dniu 31.12.2024 r., tj. o 72 osoby (o 3,7%). Dla porównania w 2023 r. liczba bezrobotnych wzrosła o 40 osób (z poziomu 1.908 do 1.948 osób, tj. o 2,1%) a w 2022 r. wzrosła o 117 osób (z poziomu 1.791 do 1.908 osób, tj. o 6,5%).

Bezrobocie w powiecie kościerskim w 2023 r. i w 2024 r.



Na koniec grudnia 2024 r. wśród bezrobotnych było między innymi (w nawiasie udział % w ogólnej liczbie bezrobotnych):

- 1.043 kobiety (55,6%),
- 203 osoby z prawem do zasiłku (10,8%),

- 626 osób do 30 roku życia (33,4%),
- w tym 405 osób do 25 roku życia (21,6%),
- 971 osób długotrwale bezrobotnych (51,8%),
- 397 osób powyżej 50 roku życia (21,2%),
- 260 osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (13,9%),
- 700 osób bez kwalifikacji zawodowych (37,3%),
- 297 osób bez doświadczenia zawodowego (15,8%),
- 1.051 osób poniżej wykształcenia średniego (56,0%),
- 184 osoby niepełnosprawne (9,8%).

Na koniec grudnia 2024 r. stopa bezrobocia wyniosła:

- w powiecie kościerskim - 7,2% (w grudniu 2023 r. 7,4%),
- w województwie pomorskim - 4,6% (w grudniu 2023 r. 4,6%),
- w kraju - 5,1% (w grudniu 2023 r. 5,1%).

Analizując rozwój lokalnego rynku pracy, można zaobserwować wciąż zmieniające się potrzeby, które stawiają przed pracującymi, jak i kandydatami do zatrudnienia stale nowe i coraz większe wymagania. Szkolenia sprzyjają zwiększeniu zatrudniania bezrobotnych, a także ich mobilności na rynku pracy. Poza celem edukacyjnym udział w szkoleniach powoduje wzrost motywacji do podjęcia pracy i jej utrzymania.

Szkolenia realizowane są w formie: szkoleń grupowych, organizowanych w oparciu o plan szkoleń sporządzany na okres danego roku kalendarzowego, szkoleń indywidualnych, organizowanych na wniosek bezrobotnego, który może skorzystać ze szkolenia wskazanego przez siebie, jeżeli uzasadni jego celowość. Koszt szkolenia nie może przekroczyć w danym roku 300% przeciętnego wynagrodzenia. Celowość należy uzasadnić poprzez dołączenie do wniosku na szkolenie oświadczenia pracodawcy o uprawdopodobnieniu zatrudnienia lub deklarację o zamiarze rozpoczęcia własnej działalności po ukończeniu szkolenia.

W 2024 r. Powiatowy Urząd Pracy w Kościerzynie skierował na szkolenia grupowe 48 osób. Natomiast na szkolenia indywidualne skierowano łącznie 30 osób. W sumie w 2024 r. skierowano na ww. szkolenia 78 osób, a wszystkie osoby ukończyły szkolenia.

Zakres tematyczny szkoleń indywidualnych odzwierciedlał istniejące na lokalnym rynku pracy zapotrzebowanie na kwalifikacje zawodowe. Najwięcej osób uczestniczyło w szkoleniach dotyczących: Wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia z wyłączeniem wózków z wysięgnikiem oraz wózków z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem, Kadry i płace z egzaminem ECDL, operator koparkoładowarki wszystkie klasa III, prawo jazdy kategorii C. PUP organizował również szkolenia indywidualne o specyficznym i specjalistycznym zakresie jak np.: kurs fotografii, szkolenia z programów projektowych (3D SketchUp, Photoshop, projekt techniczny), przedłużanie rzęs (2D I 3D, FOXEYES, ELINER), akademia grilla, BBQ i wędzenia SMOKER - kurs kwalifikacyjny z egzaminem zawodowym Kucharz Grill i Barbecue (kod zawodu: 512090) Przygotowanie potraw grill i barbecue (kod ZSK 13828).

Na uwagę zasługuje fakt, iż zdecydowana większość osób wnioskujących o skierowanie na szkolenie indywidualne jako uzasadnienie celowości przedstawiała

oświadczenie przyszłego pracodawcy o zamiarze zatrudnienia po ukończeniu szkolenia.

W 2024 r. PUP w Kościerzynie pozyskał 1.703 oferty pracy od 477 pracodawców (w 2023 r. 1.765 ofert pracy od 524 pracodawców), z tego:

- 1.158 ofert pracy niesubsydiowanej,
- 545 ofert pracy subsydiowanej (m.in. staży, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, w ramach refundacji kosztów wyposażenia miejsc pracy, w ramach zatrudnienia wspieranego).

Ogółem na oferty skierowano 978 osób, spośród których 694 zostały zatrudnione.

Pomimo niepewności związanych z czasem pandemii oraz sytuacją za naszą wschodnią granicą, rynek pracy w 2024 r. był stabilny. Widoczne jest bardziej ostrożne podejście pracodawców do poszukiwania pracowników względem lat ubiegłych - co przekłada się na mniejszą ilość zgłaszanych przez nich ofert pracy. Sporo pracodawców boryka się z problemami związanymi ze znalezieniem pracowników posiadających wymagane przez nich kompetencje. Brakuje specjalistów. W tej sytuacji pracodawcy skupiają się bardziej na zatrzymaniu istniejących zespołów niż na zatrudnianiu nowych pracowników.

W 2024 r. Powiatowy Urząd Pracy wysłał na staże 294 osób bezrobotnych na łączną kwotę zobowiązania 2798,11 tys. zł. Źródła finansowania staży to Fundusz Pracy, Program Regionalny "Praca Dla Pomorzan", RM - program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi, RM -program aktywizacji zawodowej bezrobotnych do 30 roku życia, "DROGA DO ZATRUDNIENIA" (EFS+ w ramach programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021 - 2027).

W roku 2024 Powiat Kościerski otrzymał dofinansowanie na :

- a) projekt pn. „Nowoczesna baza edukacji zawodowej poprzez modernizację i wyposażenie PZS Nr 1 i PZS Nr 2 w Kościerzynie II” w ramach Działania 6.2. Infrastruktura edukacji włączającej i zawodowej.

Dofinansowaniem objęte zostaną następujące branże kluczowe:

- w Powiatowym Zespole Szkół Nr 1 w Kościerzynie – branża teleinformatyczna, spedycyjno – logistyczna oraz hotelarsko-gastronomiczno-turystyczna;
- w Powiatowym Zespole Szkół Nr 2 w Kościerzynie – branża teleinformatyczna, elektroniczno-mechatroniczna, elektroenergetyczna, hotelarsko-gastronomiczno-turystyczna oraz budownictwo.

Przedmiotem projektu jest modernizacja infrastruktury, w tym adaptacja poddasza w Powiatowym Zespole Szkół Nr 2 w Kościerzynie na 4 pracownie kształcenia zawodowego i zakup wyposażenia do pracowni kształcenia zawodowego oraz modernizacja 5 pracowni kształcenia zawodowego Powiatowym Zespole Szkół Nr 2 w Kościerzynie i zakup wyposażenia w zakresie adekwatnym do wyposażenia zakładów pracy i wymagań potencjalnych przedsiębiorców. Celem inwestycji jest dostosowanie oferty kształcenia zawodowego na poziomie ponadpodstawowym w powiecie kościerskim do potrzeb gospodarki i rynku pracy, który zostanie osiągnięty poprzez dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb branż kluczowych dla gospodarki powiatu oraz poprawę jakości kształcenia zawodowego

poprzez przebudowę i modernizację infrastruktury oraz wyposażenie szkół zawodowych.

Wartość projektu „Nowoczesna baza edukacji zawodowej poprzez modernizację i wyposażenie PZS Nr 1 i PZS Nr 2 w Kościerzynie II” wynosi 9.803.344,00 zł, z czego 6.774.668,60 zł będzie stanowiło dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej.

b) projekt pn. "Nowoczesna edukacja zawodowa w Sercu Kaszub II"

Wartość projektu "Nowoczesna edukacja zawodowa w Sercu Kaszub II" wynosi 6 221 175,40 zł. Na realizację projektu Powiat Kościerski pozyskał dofinansowanie z programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 w wysokości 5.599.057,86 zł, a pozostała część stanowi wkład własny Powiatu.

W ramach projektu "Nowoczesna edukacja zawodowa w Sercu Kaszub II" przewiduje się wsparcie 720 uczniów kształcenia zawodowego z PZS Nr 1 oraz PZS Nr 2, w tym płatne staże zawodowe realizowane u współpracujących ze szkołami pracodawców, kursy i szkolenia podnoszące kompetencje i kwalifikacje, wizyty studyjne u pracodawców, laboratoria w szkołach wyższych, doradztwo edukacyjno-zawodowe. Wsparciem zostaną objęci także 37 nauczycieli przedmiotów zawodowych dla których przewiduje się 40 godz. staże u pracodawców, szkolenia i kursy podnoszące kwalifikacje oraz studia podyplomowe. Wsparciem objętych zostanie również 15 pracowników przedsiębiorstw współpracujących ze szkołami, którzy podniosą swoje kompetencje na szkoleniu na instruktora praktycznej nauki zawodu oraz będą opiekunami stażystów. W ramach projektu doposażone zostaną także pracownie kształcenia zawodowego o niezbędny w procesie dydaktycznym sprzęt.

W 2024 r. zrealizowano umowę Powiatu Kościerskiego z PFRON Gdańsk nr WRR/000423/11/D z 2023 roku, w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” dotyczącą Wniosku dla jednostek organizacyjnych, dla których Powiat Kościerski jest organem prowadzącym.

W ramach obszaru B – Likwidacja barier architektonicznych w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kościerzynie”.

Dzięki wsparciu finansowemu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych nastąpiła likwidacja barier architektonicznych dla uczniów korzystających z toalet, łazienki z prysznicami w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym. Remont zniwelował przeszkody, z którymi borykają się osoby niepełnosprawne, ułatwił funkcjonowanie i poprawił komfort życia uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego. Zapewnił większą intymność i ułatwił funkcjonowanie osób niepełnosprawnych korzystających z węzłów sanitarnych i pryszniców. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 79.999,99 zł z czego kwota 49.999,99 zł stanowiła dofinansowanie ze środków PFRON.

### Cel operacyjny 3.2 Efektywne wykorzystywanie środków przeznaczonych na pomoc społeczną oraz prowadzenie polityki senioralnej

Opieka przedszkolna realizowana jest przez wszystkie gminy powiatu kościerskiego jak również Powiat Kościerski.

#### Wychowanie przedszkolne - Liczba przedszkoli – Przedszkola wg typu bez punktów przedszkolnych

|                | przedszkola bez specjalnych |      |      | przedszkola specjalne |      |      |
|----------------|-----------------------------|------|------|-----------------------|------|------|
| Rok            | 2022                        | 2023 | 2024 | 2022                  | 2023 | 2024 |
| Powiat         | 30                          | 29   | 28   | 1                     | 1    | 1    |
| M. Kościerzyna | 12                          | 12   | 11   | 0                     | 0    | 0    |
| Dziemiany      | 1                           | 1    | 1    | 0                     | 0    | 0    |
| Karsin         | 3                           | 3    | 3    | 0                     | 0    | 0    |
| Kościerzyna    | 6                           | 6    | 6    | 0                     | 0    | 0    |
| Liniewo        | 2                           | 2    | 2    | 0                     | 0    | 0    |
| Lipusz         | 2                           | 1    | 1    | 0                     | 0    | 0    |
| Nowa Karczma   | 2                           | 2    | 2    | 0                     | 0    | 0    |
| Stara Kiszewa  | 2                           | 2    | 2    | 0                     | 0    | 0    |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W skali całego powiatu liczba przedszkoli bez specjalnych w latach 2022–2024 zmniejszyła się z 30 do 28 placówek. Oznacza to delikatny, ale systematyczny spadek dostępności tych placówek.

W każdym z analizowanych lat funkcjonowała tylko jedna placówka przedszkolna o charakterze specjalnym. Wskazuje to na niezmienny poziom oferty edukacyjnej dla dzieci wymagających wsparcia specjalistycznego. Miasto Kościerzyna dysponuje zdecydowanie największą liczbą przedszkoli – od 12 w latach 2022–2023 do 11 w roku 2024. Stanowią one kluczowy element infrastruktury przedszkolnej w powiecie.

#### Liczba dzieci w OWP wg. miejsca uczęszczania

| Dzieci w wieku przedszkolnym, dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym i odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym |             |             |             |             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Rok                                                                                                                       | 2021        | 2022        | 2023        | 2024        |
| M. Kościerzyna                                                                                                            | 1327        | 1408        | 1380        | 1349        |
| Dziemiany                                                                                                                 | 195         | 191         | 191         | 198         |
| Karsin                                                                                                                    | 259         | 273         | 256         | 236         |
| Kościerzyna                                                                                                               | 540         | 586         | 546         | 526         |
| Liniewo                                                                                                                   | 164         | 175         | 197         | 197         |
| Lipusz                                                                                                                    | 181         | 225         | 217         | 217         |
| Nowa Karczma                                                                                                              | 294         | 301         | 299         | 299         |
| Stara Kiszewa                                                                                                             | 277         | 282         | 280         | 280         |
| <b>Powiat</b>                                                                                                             | <b>3237</b> | <b>3441</b> | <b>3366</b> | <b>3232</b> |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W powiecie kościerskim liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli wzrosła z 3237 w 2021 r. do 3441 w 2022 r. Od 2023 r. widoczny jest jednak trend spadkowy, a w 2024 r. liczba ta wyniosła 3232, czyli poziom zbliżony do roku 2021. Gmina Lipusz zanotowała relatywnie duży wzrost – z 181 dzieci w 2021 r. do 217 w roku 2024, co może świadczyć o wzroście liczby urodzeń, napływie mieszkańców lub rosnącym zainteresowaniu edukacją przedszkolną.

Działania w zakresie zwiększenia liczby miejsc w przedszkolach i tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat trzech były realizowane przede wszystkim w okresie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Miejsca OWP utworzone w ramach projektów są nadal utrzymywane jako trwałość projektów.

Powiat Kościerski w roku 2024 prowadził trzy punkty, w których udzielano nieodpłatną pomoc prawną i nieodpłatną mediację w budynku Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie przy ul. Krasickiego 4, oraz przy ul. Świętojańskiej 5 w Kościerzynie.

Łącznie w roku 2024, w ramach systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, osobom uprawnionym udzielono 1 219 porad prawnych i przeprowadzono 7 mediacji.

Formy udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego:

1. w przypadku udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej:
  - poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, o przysługujących jej uprawnieniach lub o spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowoadministracyjnym: 847;
  - wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego: 531;
  - sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowoadministracyjnym: 11;
  - sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy  
sądowoadministracyjnym: 8;
2. w przypadku świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego:
  - porada obywatelska: 335;
  - porada obywatelska ze sporządzeniem wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji: 12;
3. w przypadku udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego:

- poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających: 4;
- przygotowanie umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji: 9;
- przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej: 0;
- przeprowadzenie mediacji: 7;
- udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem: 6.

### **Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. Mieszkańców**

| Organizacje według formy prawnej i organizacyjnej<br>na 10 tys. mieszkańców |      |      |      |
|-----------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| rok                                                                         | 2018 | 2020 | 2022 |
| pomorskie                                                                   | 22   | 23   | 25   |

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS, gromadzonych co 2 lata*

Liczba organizacji pozarządowych w różnych formach prawnych na 10 tys. mieszkańców w odstępach dwuletnich systematycznie wzrasta w województwie pomorskim. Brak jest danych statystycznych co do liczby organizacji dla powiatu i gmin.

### **Cel operacyjny 3.3 Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i informacyjnego oraz współpracy międzysektorowej**

Poniżej przedstawiono kwoty dotacji udzielonych w kolejnych latach przez samorządy gminne na realizację zadań publicznych:

#### **Kwota dotacji przeznaczonych /przyznanych organizacjom pozarządowym [zł]**

| Lp | Gmina              | 2023    | 2024    |
|----|--------------------|---------|---------|
| 1  | Miasto Kościerzyna | 556 220 | 468 200 |
| 2  | Dziemiany          | -       | 15 500  |
| 3  | Karsin             | 200 000 | 210 000 |
| 4  | Kościerzyna        | 134 573 | 136 000 |
| 5  | Liniewo            | 18 000  | 22 000  |
| 6  | Lipusz             | 23 428  | 24 750  |
| 7  | Nowa Karczma       | 188 000 | 186 500 |
| 8  | Stara Kiszewa      | 88 000* | 99 000  |
| 9  | Powiat Kościerski  | 198 778 | 181 431 |

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z raportów gmin, programu współpracy i sprawozdania z programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz sprawozdań z realizacji programu współpracy.*

\*dane pozyskane z ogłoszonych konkursów ofert.

Z przedstawionych danych wynika, że wszystkie gminy przeznaczały środki dla organizacji pozarządowych. Po raz pierwszy od kilku lat Gmina Dziemiany przyznała

organizacjom pozarządowym środki finansowe. Największym grantodawcą pozostaje Miasto Kościerzyna, które w obu latach przekazało najwyższe środki – 556 220 zł w 2023 r. oraz 468 200 zł w 2024 r. Mimo spadku o ok. 88 tys. zł nadal pozostaje liderem wsparcia dla NGO.

W ramach aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych Powiat Kościerski realizuje działania przez jednostkę powiatu PCPR w Kościerzynie.

Realizacja projektów/programów ze środków zewnętrznych.

- Program korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Dotacja na ten cel z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, pozyskana w kwocie 17.000- zł została wykorzystana w całości,
- Program psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Dotacja na ten cel z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, pozyskana w kwocie 8.000, - zł została wykorzystana w całości.
- Realizacja zadania publicznego w ramach Programu Oślonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy Domowej” pod tytułem „Nie bądź Obojętny – profilaktyka na temat zjawisk przemocy domowej”, pozyskana kwota dotacji 45.348- zł została wykorzystana w całości.

Program „Zajęcia klubowe w WTZ” realizowany ze środków PFRON w 2024 roku. Kwota otrzymana na realizację programu wyniosła 158.400,00 zł (realizacja do końca stycznia 2025 r.).

Program „Aktywny samorząd” realizowany ze środków PFRON. Kwota otrzymana na realizację programu w roku 2024 wyniosła 731.260,65 zł. Wydatki na koniec grudnia 2024 r. 477.313,00 zł Realizacja do 15 kwietnia 2025 r.

- „Samodzielność - Aktywność – Mobilność” Mieszkanie dla absolwenta - na realizację wniosków w ramach programu w latach 2022-2026 przeznaczono 121.882,66 zł. Celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności. Przedmiotem dofinansowania jest najem lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego wynajmowanego przez beneficjenta samodzielnie lub wspólnie z innymi osobami na cele mieszkaniowe, w związku z rozpoczynaniem aktywności zawodowej. Jedna osoba złożyła wniosek, który później został wycofany.
- „Samodzielność – Aktywność – Mobilność” Dostępne mieszkanie - na realizację wniosków w ramach programu w latach 2022-2026 przeznaczono 94.797,64 zł. Celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności. Przedmiotem dofinansowania jest dopłata do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych, znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem. Żadna osoba nie złożyła wniosku na realizację powyższego programu.
- Moduł I programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością” zgodnie, z którym osoby niepełnosprawne mogą ubiegać się

o dofinansowanie do zapotrzebowania w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wydawane na zlecenie. Żadna osoba nie złożyła wniosku na realizację powyższego programu.

- Realizacja rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 roku. Kwota otrzymana na realizację programu w 2024 roku wyniosła 136.175,00 zł.
- W 2024 roku działania podtrzymujące w ramach trwałości projektu pn. „Rodzinnie w Powiecie Kościerskim”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 – Oś priorytetowa 06 Integracja, Działanie 06.02 Usługi Społeczne, Poddziałanie 06.02.02 Rozwój usług społecznych. Prowadzenie Wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.
- Realizacja projektu pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID-19”, finansowany z środków unijnych oraz budżetu państwa. Projekt realizowany jest od 2020 r. przez okres kwalifikowalności, nie dłużej niż do 30.09.2025 r. W ramach projektu rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze zaopatrywano w sprzęt niezbędny do prowadzenia nauki zdalnej oraz do organizowania dzieciom czasu wolnego w związku z pandemią. Przekazane rodzinom i placówkom laptopy, urządzenia wielofunkcyjne użytkowane są przez dzieci będące w pieczy zastępczej.
- Podpisano Umowę o partnerstwie na rzecz Projektu „Rodzina i ja – kompleksowe wsparcie” ze Stowarzyszeniem Integracja na Plus z siedzibą w Skarszewach, kwota dofinansowania całego projektu 811.775,00 zł. Realizacja po stronie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie 97.500,00 zł. Całość projektu skierowana jest na wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej oraz pełnoletnich wychowanków z pieczy zastępczej z Powiatu Kościerskiego.
- Realizacja projektu „Zrozumieć Dziecko – edycja lokalna”. Celem projektu jest organizacja szkoleń, dla opiekunów zastępczych lub koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z terenu powiatu lub kilku powiatów z trenerami rekomendowanymi i finansowanymi przez Fundację EY. Realizacja szkoleń I połowa 2024 roku - 2 szkolenia dla opiekunów zastępczych i koordynatorów.

W gminie Liniewo z pomocy społecznej w 2024 r. skorzystało 351 osób, co stanowiło 7,80 % wszystkich mieszkańców gminy. W 2024 r. w stosunku do 2023 roku łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zwiększyła się o 8 osób. Natomiast liczba rodzin zwiększyła się o 13. W gminie Liniewo najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną były: długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm i związaną z tym przemoc w rodzinie. oraz bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych.

W 2024 r. z pomocy pieniężnej skorzystało 130 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 121 osób. Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej dotyczyła 8 osób na łączną kwotę 353.152,51 zł, nastąpił spadek wartości kwotowych w stosunku do 2023 r., o 849,73 zł gdzie odpłatność dotyczyła 8 osób na łączną kwotę 353.152,51 zł.

W 2024 r. w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie realizowano pomoc obywatelom Ukrainy w postaci: zasiłku rodzinnego z którego skorzystały 2 rodziny na kwotę 1.860,00 zł, świadczeń za zakwaterowanie oraz wyżywienie dla 5 obywateli Ukrainy dla 1 wnioskodawcy, wypłacono łączną kwotę 3.280,00 zł.

Ilość rodzin korzystających ze wsparcia finansowego w postaci zasiłku celowego w 2024 r. znacząco spadła w porównaniu do lat ubiegłych, co może być spowodowane oferowanymi przez państwo programami prorodzinnymi. Natomiast zasiłki okresowe i stałe kształtują się na podobnym poziomie.

Usługi opiekuńcze kierowane są głównie do osób samotnych, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności wymagają pomocy i wsparcia. W związku ograniczonymi środkami finansowymi, jedynie w wyjątkowych sytuacjach GOPS pomaga tam, gdzie osoba wymagająca wsparcia zamieszkuje z rodziną. W 2024 r. zostały wprowadzone usługi sąsiedzie dofinansowane z budżetu państwa. Programem usług sąsiedzkich objęto 5 osób.

Na terenie gminy Nowa Karczma pomoc społeczna była realizowana m.in. w zakresie:

- Pomocy państwa w zakresie dożywiania - 91 982 zł ( w tym dotacja w wysokości 82 126,00 zł);
- Opieka wytchnieniowa. W roku 2024 świadczenie usługi opieki wytchnieniowej realizowane było w formie dziennego pobytu w miejscu zamieszkania dla 4 osób w łącznym wymiarze 536 łącznie godzin. Koszt realizacji zadania w kwocie 27 147,61 zł został w całości pokryty ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych;
- „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” w roku 2024 asystencją osobistą zostało objętych 7 osób z niepełnosprawnością, na rzecz których łącznie wykonano 1 944 godziny usług. Całkowity koszt realizacji usług to wartość 102. 280,08 zł. Kwota ta została w całości pokryta ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

W Gminie Lipusz pomoc społeczna była realizowana za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2024 r. udzielił pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa (dochody rodziny poniżej kryterium dochodowego) – 59 rodzin (209 osób);
- bezdomności – 3 rodzin (3 osoby);
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności – 21 rodzin (114 osób);
- bezrobocia – 5 rodzin (8 osób);
- niepełnosprawności – 45 rodzin (85 osób);
- długotrwałej lub ciężkiej choroby – 21 rodzin (33 osoby);
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 1 rodzina (3 osoby).

W 2024 r. przyznano 24 osobom zasiłek stały, z czego 23 osobom opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne na łączną kwotę 16.441,83 zł. Na zasiłki stałe wydatkowano kwotę 186.701,53 zł przyznając 229 świadczeń, są to świadczenia w 100% dotowane z budżetu państwa.

Przyznano 86 świadczeń w formie zasiłków okresowych dla 17 rodzin na łączną kwotę 33.851,42 zł (16.873,38 zł z budżetu państwa i 16.978,04 zł z budżetu gminy). Główną przyczyną przyznawania zasiłków okresowych było bezrobocie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 r. przyznał:

- zasiłek celowy specjalny – 110 świadczeń dla 51 rodzin w łącznej kwocie 21.870,00 zł;
- zasiłek celowy – 12 świadczeń dla 7 rodzin w łącznej kwocie 3.400,00 zł;
- zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności – 177 świadczeń dla 37 rodzin w łącznej kwocie 37.850,00 zł;
- inna pomoc rzeczowa (drewno opałowe) – 1 świadczeń dla 1 rodzin w łącznej kwocie 516,00 zł.

Ogółem wypłacono 300 świadczeń dla 78 rodzin na łączną kwotę 63.636,60 zł.

W 2024 r. z usług opiekuńczych korzystało – 21 osób. Natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało – 5 osoby. Z pieniężnych świadczeń pomocy społecznej w 2024 r. korzystało 93 rodzin, w tym 186 osób. Świadczeniami pomocy społecznej w tym przypadku są: zasiłki okresowe, stałe, celowe, celowe w naturze, celowe specjalne, celowe na zakup posiłku lub żywności.

Na terenie Gminy Stara Kiszewa funkcjonuje Dzienny Dom Seniora Senior + w Wygoninie, Klub Seniora Senior + w Lipach oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Konarzynach.

Jednym z elementów usług społecznych zrealizowanych w 2024 r. był projekt socjalny „SOR DLA RODZICA, czyli Studium Odpowiedzialnego Rodzicielstwa”. Główny element projektu polegał na organizacji spotkań z doświadczonym psychologiem, który omówił kwestie związane z rodzicielstwem, komunikacją w rodzinie, wychowaniem, poruszył temat problemów opiekuńczo-wychowawczych. Spotkania zrealizowano we współpracy z Przedszkolem Samorządowym w Nowych Polaszkach, Publiczną Szkołą Podstawową w Starych Polaszkach, Publiczną Szkołą Podstawową w Górze oraz Zespołem Kształcenia i Wychowania w Starej Kiszewie. W spotkaniach łącznie wzięło udział ok. 30 osób zainteresowanych omawianą tematyką. Środki na realizację projektu pochodziły z budżetu OPS oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach podejmowanych działań wspierających rodziców przeprowadzono „Szkołę dla rodziców”. W tym celu zatrudniono certyfikowanych trenerów, którzy zrealizowali szkolenie. Udział w szkoleniu zakończył się wydaniem certyfikatu dla uczestników. Po zakończonym szkoleniu rodzice uczestniczący w programie zwrócili się z prośbą o utworzenie grupy wsparcia, dzięki czemu zapewnione zostanie ciągłe wsparcie dla rodziców mierzących się problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Grupa wsparcia rozpoczęła swoje działanie w grudniu 2024 r.

W celu zapewnienia wsparcia mieszkańcom organizowane są również indywidualne spotkania z psychologiem. W ramach spotkań psycholog realizuje porady dla osób, ale także całych rodzin. Jest to bardzo istotny element pracy na rzecz pokonywania trudności i problemów występujących w środowisku lokalnym. Z porad tych skorzystało 16 rodzin, w tym 29 osób. Koszt wsparcia psychologa pokryła Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek zrealizował dwa dodatkowe działania, tj. projekt socjalny „NASZ DOM”, na którego realizację otrzymał dofinansowanie z Fundacji Totalizatora Sportowego, a także dzięki środkom pozyskanym z Akumulatora Społecznego zrealizowano projekt „Opowiedz mi babciu, opowiedz mi dziadku...”. W realizację wskazanych projektów zaangażowała się również Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Kiszewie, Szkolne Koło „Caritas”, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Starej Kiszewie oraz Gminna Świetlica w Starej Kiszewie.

Gmina Kościerzyna realizowała szereg programów i zadań w zakresie pomocy społecznej, do najważniejszych można zaliczyć :

- Program Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością -edycja 2024 było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla:
  - dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
  - osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniami w/w wymienionymi).

Łączna kwota środków z Funduszu Solidarnościowego przeznaczonych na realizację Programu w 2024 r. wyniosła 697.814,56 zł. Wsparciem nieodpłatnie objęto 48 osób z niepełnosprawnościami.

- Program Opieki Wytchnieniowej - edycja 2024 był adresowany do 35 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Wsparcie w ramach Programu było dla odbiorców bezpłatne. Program był zrealizowany w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej (pobyt dzienny) oraz w formie pobytu całodobowego w placówce „Dom Pomocy Społecznej Dworek w Dąbiu”, ul. Miodowa 11, 77-100 Bytów. W ramach programu zrealizowano:
  - 4470 godzin dla usług opieki wytchnieniowej świadczonej w ramach pobytu dziennego dla 32 osób, w tym 13 - ro dzieci;
  - 10 dni dla każdej z 3 osób dla usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu całodobowego.

W 2024 roku wydatkowano na w/w działania kwotę 222.787,05 zł- środki pochodziły z Funduszu Solidarnościowego.

- W roku 2024 ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 19 osób (w tym 2 osoby pełnoletnie i 17 rodzin w których są dzieci z różnymi zaburzeniami). Kwota wydatkowana na ten cel 295.193,12 zł ( bez pomniejszania o kwotę odpłatności klienta) - zadanie zlecone finansowane z budżetu państwa.

W roku 2024 usługi opiekuńcze jako zadanie własne gminy były świadczone w 12 środowiskach w ilości 1620 godzin. Wydatkowano na ten cel 52.519,49 zł (bez pomniejszania o kwotę odpłatności klienta) -środki własne gminy.

W 2024 roku wydatkowano 33.450,00 zł (środki własne gminy) na wsparcie udzielane mieszkańcom gminy Kościerzyna przez psychologa.

Na obszarze Gminy Miejskiej Kościerzyna świadczone usługi opiekuńcze „zwykłe” (koszt 1.219.828 zł, w tym odpłatność – 497.734,00 zł) i specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi – zadanie zlecone (koszt 350.776,00 zł, w tym odpłatność – 81.328,00 zł).

Środowiskowy Dom Samopomocy „Jesteśmy dla Ciebie” – Zapewniono dzienny pobyt wraz z wyżywieniem, opieką i zajęciami terapeutycznymi dla 30 osób z zaburzeniami psychicznymi. Łącznie na ŚDS wydano 921.120,00 zł (zadanie zlecone).

W strukturach MOPS funkcjonował Dzienny Dom Pobytu „Senior +” – łącznie na DDP wydano 491.857 zł, w tym dofinansowanie w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 Edycja 2024 - 82.560,00 zł.

MOPS realizował Program „Korpus Wsparcia Seniorów” Moduł II edycja 2024, w ramach którego zakupiono usługę obsługi systemu polegającego na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu (abonamenty). Z programu w 2024r. skorzystało 41 seniorów, a jego koszt wyniósł 18.529,00 zł, w tym kwota dotacji wyniosła 14.800,00 zł.

MOPS realizował w ramach Funduszu Solidarnościowego Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2024, którego głównym celem było wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych w mieście Kościerzyna. Programem objęto 42 osoby (łącznie 14.628 godzin usług asystencji osobistej). W ramach Programu wykorzystano kwotę dotacji 764.637,00 zł.

MOPS realizował w ramach Funduszu Solidarnościowego Program „Opieka wytchnieniowa” edycja 2024, w ramach którego w 2024r. pomocą w formie dziennej objęto 14 osób dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności i 9 dzieci. Na ten cel przeznaczono dofinansowanie w kwocie 144.050,00 zł. W formie całodobowej opieki 9 osób o znacznym stopniu niepełnosprawności skorzystało z pobytu w Domu Pomocy Społecznej Dworek w Dąbiu Bytów, realizującym opiekę krótkoterminową. Na ten cel przeznaczono dofinansowanie w kwocie 54.000,00 zł. Łącznie na realizację Programu „Opieka wytchnieniowa” wydano kwotę dotacji 200.866,00 zł.

W zakresie profilaktyki i ograniczania ubóstwa w MOPS działała Placówka Wsparcia Dziennego (Świetlica Profilaktyczna dla 30 dzieci). Świadczone także poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne.

Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziemianach realizuje pomoc osobom potrzebującym poprzez realizację różnych programów, usług i zadań m.in.

- program „Posiłek w szkole i w domu” 57.2110,00 – dofinansowanie Wojewody Pomorskiego;
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 90 000,00 dotacja Wojewody Pomorskiego;

- Programy Ministerstwa Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej;
- Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – objętych pomocą 12 podopiecznych – kwota zadania 118.832,74 zł;
- Opieka wytchnieniowa – 4 osoby – 31 345,86 zł;
- Prace społecznie – użyteczne – aktywizowano 9 osób – 60 % finansowane przez PUP w Kościerzynie.

Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych jest realizowana m.in. przez:

- Centrum Integracji Społecznej w Kościerzynie, opisane w Celu operacyjnym 1.6 Rewitalizacja przestrzenna i społeczna,
- Dzienny Dom Pobytu Senior+ dla 20 osób, działający w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie. Głównym celem Dziennego Domu Senior+ jest umożliwienie i wzmocnienie aktywności seniorów oraz ich sprawności psychofizycznej, koniecznej do samodzielnego funkcjonowania.
- Warsztaty Terapii Zajęciowych w Kościerzynie prowadzone przez organizację pozarządową tj. Fundację „Sprawni Inaczej”. Warsztat realizuje zadania w zakresie rehabilitacji zdrowotnej, społecznej i zawodowej dla 40 osób z niepełnosprawnością. Zajęcia w warsztacie zorganizowane są w 7-miu specjalistycznych pracowniach: gospodarstwa domowego, technik różnych (papieru czerpanego), poligraficznej, arteterapii, rehabilitacyjno-edukacyjnej, praktyk zawodowych, krawieckiej. Osoby z niepełnosprawnością wykonują zamówienia dla firm i klientów zewnętrznych, głównie kartki okolicznościowe (rocznie około 8000).
- Środowiskowe Domy Samopomocy,:
  - Środowiskowy Dom Samopomocy „Jesteśmy dla Ciebie” w Kościerzynie typu A - dla osób przewlekłe psychicznie chorych; typu B - dla osób niepełnosprawnych intelektualnie typu C - dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, typu D – dla osób ze spectrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi. Podmiot prowadzący: Gdańska Fundacja Dobroczynności,
  - Środowiskowy Dom Samopomocy w Trzebuniu typu A - dla osób przewlekłe psychicznie chorych; typu B - dla osób niepełnosprawnych intelektualnie; typu C - dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. W 2023 roku wydatki poniesione na działalność ŚDS to kwota – 616 570,00 zł. Podmiot prowadzący: Gmina Dziemiany,
  - Środowiskowy Dom Samopomocy w Wielu typu A - dla osób przewlekłe psychicznie chorych; typu B - dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Podmiot prowadzący: Gmina Karsin,
  - Środowiskowy Dom Samopomocy w Lubieszynie typu A - dla osób przewlekłe psychicznie chorych; typu B - dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Podmiot prowadzący: Fundacja „Sprawni Inaczej” Oddział w Kościerzynie,
  - Środowiskowy Dom Samopomocy w Konarzynie typu A - dla osób przewlekłe psychicznie chorych; typu B - dla osób niepełnosprawnych intelektualnie; typu C - dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Podmiot prowadzący: Fundacja „Sprawni Inaczej” Oddział w Kościerzynie.

Podstawowym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy jest:

- integracja osób z zaburzeniami psychicznymi ze społecznością lokalną;
- nawiązanie pozytywnych kontaktów ze światem zewnętrznym, poprawę funkcjonowania w rodzinie;
- aktywizacja uczestników, rozwijanie inwencji, motywowanie do działania i rozwoju,
- rozbudzanie i podtrzymywanie zdolności, zainteresowań;
- zwiększanie umiejętności manualnych, percepcyjnych i ruchowych;
- podnoszenie poziomu aktywności fizycznej, psychicznej oraz twórczej;
- nabywanie umiejętności zdrowego stylu życia oraz umiejętności niezbędnych w procesie leczenia;
- podnoszenie kompetencji w zakresie życia z problemami zdrowotnymi, aktywizacji zawodowej, umiejętności społecznych i interpersonalnych;
- udział w różnych formach terapii;
- poprawę samooceny;
- kreowanie postaw samorządności i zaangażowanie uczestników w pracę na rzecz domu;
- rehabilitacja przywracająca uczestnikom sprawność fizyczną.

### **Cel operacyjny 3.4 Wspieranie integracji społecznej i zwiększenie atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców**

Wspieranie integracji społecznej i zwiększenie atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców jest realizowane przez Gminy Powiatu Kościerskiego jako inwestycje w infrastrukturę obiektów sportowo-rekreacyjnych, terenów zielonych i małej architektury oraz propagowanie kultury kaszubskiej.

Gmina Miejska Kościerzyna

Kościerski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kościerzynie zwany w dalszej części KOSiR-em jest jednostką budżetową. KOSiR jest jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Kościerzyna, nie posiadającą osobowości prawnej, prowadzoną w formie samorządowej jednostki budżetowej. Terenem działania KOSiR-u jest Miasto Kościerzyna. Celem jego działalności jest ciągłe i nieprzerwane zaspokajanie potrzeb ludności w zakresie kultury fizycznej, sportu, rekreacji oraz turystyki, w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń.

Obiekty Kościerskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Kościerzynie: Stadion Miejski, Kąpielisko nad Jeziorem Gałęźne, Skatepark, Strzelnica – tory strzeleckie, lodowisko, zajęcia na Orlikach.

Wsparcie pozyskano na realizację projektów rekreacyjno-sportowych, a są to:

- 1) Budowa drogi pieszo-rowerowej przy ulicy Kościuszki w Kościerzynie, koszt całkowity: 452.242,78 zł w tym środki własne: 234.854,78 zł, dofinansowanie: 217.388,00 zł ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg Edycja 2024;
- 2) Budowa ciągu pieszo – rowerowego w ramach budowy ul. Kopernika w Kościerzynie
- 3) Budowa ciągu pieszo – rowerowego w ramach budowy ul. Konopnickiej w Kościerzynie

- 4) Budowa ciągu pieszo – rowerowego w ramach budowy ul. Słowackiego w Kościerzynie
- 5) Budowa ciągu pieszo – rowerowego w ramach budowy ul. Tetmajera w Kościerzynie
- 6) Zagospodarowanie Jeziora Gałęźnego w Kościerzynie - W 2024r. na potrzeby kąpieliska przy Jeziorze Gałęźne powstał dwukondygnacyjny budynek, w którym w przyziemiu znajdują się przebieralnie i sanitariaty, pomieszczenie dla ratowników, garaż, zaś drugą kondygnację stanowi pomieszczenie przeznaczone na działalność gastronomiczną (sala, kuchnia, zaplecze sanitarne - o pow. 105 m<sup>2</sup>). Na zewnątrz są także przebieralnie, powstał parking i droga dojazdowa. Obiekt jest monitorowany. Koszt całkowity 2.308.930 zł, w tym dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 2.000.000 zł.

Ważniejsze imprezy zorganizowane w mieście:

- Koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca "Śląsk" – nakłady poniesione: 10.118,08 zł.
- Piknik Patriotyczny 03.05 – nakłady poniesione: 5.506,68 zł,
- Dzień Dziecka i Rodzicielstwa Zastępczego 01.06
- Koncerty plenerowe: 05.07 /Enjoy, Bayer Full/ oraz 07.07 / Teresa Werner, Paweł Gołdecki/
- Koncerty w ramach Obchodów Światowego XXV Zjazdu Kaszubów 06.07: Sara James, DJ Boy, Skytech.
- Koncerty plenerowe: 13.07 /zespół Raz Dwa Trzy/, 19.07 / Abba Show i Jutrzejci/, 03.08 /Luxtorpeda, Space Bash/, 09.08 /GOLD DJ's PARTY; Kalwi & Remi, BOYmusic, KevoXdj/, 30.08 / Zakończenie Muzycznego Lata – Baranowski/ – nakłady poniesione: 248.134,25 zł.
- Międzynarodowy Festiwalu Folkloru „XI Kaszubskie Spotkania z Folklorem Świata” 25-27.07 – nakłady poniesione: 27.721,78 zł.
- Koncerty plenerowe w ramach Letniego Grania na Kościerskim Rynku 02,10,15,16,24.08 – nakłady poniesione: 6.261,60 zł (sponsorzy lokalni)
- Festyn Jesienny 12.10 – nakłady poniesione: 228,45 zł.
- Kościerski Jarmark Bożonarodzeniowy 07-08.12 – nakłady poniesione: 3.249,04 zł.

Ponadto odbyły się XXIV Targi Książki Kaszubskiej i Pomorskiej "Costerina", XXIV Konkurs Literatury Kaszubskiej i o Kaszubach, wystawy czasowe w Muzeum Ziemi Kościerskiej, Obchody 104. rocznicy powrotu Kościerzyny do Ojczyzny, Noc Muzeów, VII Mistrzostwa Pomorza w wyścigach drezin ręcznych. Zrealizowano także szereg imprez sportowo-rekreacyjnych, w tym m.in. turnieje szachowe, Mistrzostwa Województwa Pomorskiego w Szachach Fischera, tenisa stołowego, Olimpiadę Lekkoatletyczną „Dysk Pomorski”, Mecz Towarzyski – KS Kaszubia Kościerzyna – Arka Gdynia, Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej „Kościerzyna CUP 2024”.

Poprawy stanu obiektów sportowo-rekreacyjnych:

Zadanie „Zabezpieczenie i wzmocnienie kamiennych murów zewnętrznych wokół Kościoła Parafialnego Pw. Świętej Trójcy w Kościerzynie” – prace o wartości

1.000.000 zł, w tym dofinansowanie ze środków Rządowego Programu Odbudowy Zabytków 980.000 zł.

W 2024 r. przy Jeziorze Gałęźne powstał dwukondygnacyjny budynek, w którym m.in. w przyziemiu znajdują się przebieralnie i sanitariaty, pomieszczenie dla ratowników, garaż, zaś drugą kondygnację stanowi pomieszczenie przeznaczone na działalność gastronomiczną (sala, kuchnia, zaplecze sanitarne - o powierzchni 105 m<sup>2</sup>). Na zewnątrz są przebieralnie, powstał także parking oraz droga dojazdowa. Obiekt jest monitorowany. Koszt całkowity 2.308.930 zł, w tym dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 2.000.000 zł. Kwota poniesiona w 2024 r.: 2.199.928,97 zł.

Zadanie „Budowa stadionu lekkoatletycznego w Kościerzynie” – w 2024 r. zakończono budowę i oficjalnie otwarto Stadion Lekkoatletyczny (koszt całkowity 10.455.369 zł, w tym dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 6.750.000 zł). Na Stadionie znajdują się: sześciotorowa bieżnia 400 m i 100 m, skocznie: do skoku w dal, trójskoku, skoku wzwyż, skoku o tyczce, stanowiska: pchnięcia kulą, rzutu młotem i dyskiem, rzutu oszczepem, rów z wodą. Powstały także nowe trybuny, piłkochwyty i oświetlenie. Kwota poniesiona w 2024r.: 4.984.440 zł.

Zadanie „Utworzenie ogólnodostępnego i wielofunkcyjnego parku sportowo – rekreacyjnego w Kościerzynie” obejmuje zagospodarowanie całego obszaru parku przy ulicy 8-go Marca: budowę skate parku, kortu do tenisa ziemnego, boiska do koszykówki, renowacji boiska piłkarskiego, placów zabaw o różnej nawierzchni, toru dla rolkarzy, ciągów pieszych, miasteczka ruchu rowerowego, nawierzchni do gier podwórkowych, nawierzchni do gry w bułę, zjazdu z kostki betonowej z ul. Piechowskiego, dostawę i montaż elementów małej architektury, budowę kanalizacji deszczowej, oświetlenia terenu, przyłączy wod.-kan. i energetycznego, wykonanie monitoringu i trawników. Koszt całkowity 4.802.210 zł, w tym dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: 2.000.000 zł. Kwota poniesiona w 2024r.: 694.587,00 zł.

„Budowa Hali Sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 3 w Kościerzynie” - hala o powierzchni zabudowy 1245 m<sup>2</sup> (powierzchnia hali wynosi 748 m<sup>2</sup>) wraz z widownią, zapleczem sanitarno-szatniowym, salami do ćwiczeń, wykonaniem instalacji wod.-kan., c.o., wentylacji mechanicznej, elektrycznych, PV, niskoprądowych, fotowoltaicznej, monitoringu wizyjnego, drogi p.poż., dróg dojazdowych, miejsc postojowych dla samochodów osobowych i autobusu oraz ciągów pieszych wraz z ich odwodnieniem. Koszt całkowity 13.608.549,34 zł, w tym dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: 9.000.000 zł i ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki: 3.109.600 zł.

Z Programu Modernizacji Kompleksów Sportowych „MOJE BOISKO – ORLIK 2012” – Edycja 2024 pozyskano kwotę dotacji 579.300,00 zł na realizację w roku 2025 zadania „Modernizacja kompleksów sportowych „Moje Boisko – Orlik 2012” w Kościerzynie przy SP 4, przy SP 6, przy ZS-P 3 o łącznej wartości 1.158.795 zł.

## Gmina Liniewo

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Liniewie jest samorządową instytucją kultury istniejącą od 1990 roku. Prowadzi wielokierunkową działalność rozwijającą i zaspokajającą potrzeby kulturalne i sportowe mieszkańców, mając na celu dotarcie do jak największej grupy odbiorców i zaangażowanie ich do aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Oprócz swojej działalności na co dzień GOKSiR współpracuje z wszystkimi KGW Gminy Liniewo - (6 Kół gromadzi łącznie 147 osób - Wysin, Sobącz, Orle, Liniewo, Iłownica, Lubieszyn) oraz Klubami Seniora - grupy nieformalne (4 Kluby: Orle, Wysin, Głodowo, Liniewo gromadzą łącznie 131 osób).

Rok 2024 był okresem intensywnej pracy, kreatywności i zaangażowania. Dzięki współpracy z mieszkańcami, instytucjami kultury, a także wsparciu sponsorów, zorganizowaliśmy niezliczoną ilość wydarzeń, które były okazją do wspólnego spędzania czasu, integracji oraz rozwijania pasji. W szczególności ogromne znaczenie miała oferta zajęć dla dzieci i młodzieży ( warsztaty, rajd, konkursy, wycieczki, kino, teatr...), której celem było nie tylko rozwijanie talentów, ale również budowanie więzi społecznych najmłodszych mieszkańców naszej gminy. GOKSiR w Liniewie pozostaje otwarty na nowe pomysły i inicjatywy, które wzbogacą naszą ofertę i będą odpowiedzią na oczekiwania mieszkańców.

Gmina Liniewo realizowała zadanie pn.:

- Doposażenie miejsc rekreacji i placów zabaw na terenie gminy Wydatki na tę inwestycję dotyczyły zakup urządzeń zabawowych na plac zabaw w miejscowości Stefanowo – 12.054,00 zł.
- Plac wiejski Liniewo – osiedle ul. Kasztanowa Wydatki na tę inwestycję dotyczyły: zakup materiałów do wykonania ogrodzenia -10.238,28 zł.
- Zagospodarowanie centrum wsi Głodowo Wydatki na tę inwestycję dotyczyły: zakup materiałów do wykonania ogrodzenia – 7.444,98 zł.
- Modernizacja świetlicy wiejskiej przy OSP w Głodowie Wydatki na tę inwestycję dotyczyły: wykonania dokumentacji technicznej oraz zakup map – 23.432,26 zł.

W Gminie Nowa Karczma zrealizowała projekty:

- Przebudowa i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Szatarpach Inwestycja obejmowała docieplenie ścian zewnętrznych budynku wraz z wykonaniem elewacji. Wymieniono stolarkę okienną i drzwiową. Dokonano zmiany pokrycia dachowego. Zadanie obejmowało również przebudowę pomieszczeń. Całkowita wartość inwestycji to kwota 2.228.031,49 zł. Zadanie zrealizowano z współudziałem środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, z którego dofinansowanie wniosło 1.989.400,00 zł. Dodatkowo na budowę szybu windowego wraz z dźwigiem osobowym pozyskano środki PFRON w kwocie 110.000,00 zł.

- Remont ciągu komunikacyjnego wraz z wymianą drzwi wewnętrznych na piętrze budynku Szkoły Podstawowej w Lubaniu

W celu poprawy dostępności architektonicznej wykonano remont ciągu komunikacyjnego na piętrze budynku Szkoły Podstawowej w Lubaniu. Wyrównano poziom posadzki, a następnie ułożono wykładzinę spełniającą parametry antypoślizgowe. Zadanie obejmowało również wymianę ościeżnic i drzwi. Całkowita

wartość zadania to kwota 154.966,53 zł. Na realizację przedsięwzięcia pozyskano środki z PFRON w wysokości 72.915,27 zł.

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Nowej Karczmie jest samorządową instytucją kultury. Głównym celem Ośrodka jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne mieszkańców Gminy oraz upowszechnianie i promocja kultury lokalnej. Swoją działalność skupia głównie na prowadzeniu warsztatów tematycznych, organizacji imprez sportowo – kulturalno – rekreacyjnych, współpracy z lokalną społecznością i organizacjami działającymi na terenie Gminy, koordynacji przedsięwzięć na terenie Gminy w zakresie kultury i kultury fizycznej.

W 2024 roku GOKSiR w Lipuszu budżet został wykonany w kwocie 876.211,14 zł (2023 – 714.776,19 zł). Na kwotę tę składają się koszty funkcjonowania wraz z obiektami (budynek GOKSiR, boiska sportowe, kąpielisko), działalność w zakresie kultury i kultury fizycznej (organizacja imprez i wydarzeń) oraz realizacja dwóch projektów z dofinansowaniem unijnym.

W 2024 roku GOKSiR w Lipuszu był organizatorem lub współorganizatorem 75 imprez i wydarzeń. (imprezy, spotkania, festyny, wystawy, szkolenia itp.). Prowadzone były zajęcia: nauka języka angielskiego, nauka gry na instrumentach, warsztaty artystyczne plastyczne, zajęcia aerobiku, zajęcia sportowe (tenis i siatkówka). GOKSiR jest organizatorem kąpieliska nad Jeziorem Skrzynki Duże w Lipuszu.

W Gminie Stara Kiszewa zrealizowano w 2024 r.:

- Budowa placu zabaw w Pałubinie i Starych Polaszkach,
- Budowa przyszkolnej hali „OLIMPIA” w Górze (zadanie zostanie ukończone w 2025 roku),
- Modernizacja gminnej biblioteki.

Główną instytucją publiczną, która w imieniu samorządu gminy odpowiada za realizację zadań związanych z kulturą, sportem i turystyką jest Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Starej Kiszewie. Działalność Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Turystyki w 2024 roku skupiona była na kontynuacji organizacji pracy jednostki poprzez różnorodne formy edukacji kulturalnej i rekreacji poprzez:

- a) Zarządzanie Gminną Halą Sportową w Starej Kiszewie. Obiekt ten udostępniany jest szkołom z terenu gminy, nieodpłatnie klubom sportowymi stowarzyszeniom z terenu gminy oraz odpłatnie grupom zorganizowanym, firmom i osobom prywatnym;
- b) Prowadzenie zajęć na siłowni oraz sali fitness;
- c) Prowadzenie sezonowego Punktu Informacji Turystycznej przy Przystani Kajakowej w Starej Kiszewie;
- d) Zarządzanie kąpieliskiem gminnym nad Jeziorem Wielkim w miejscowości Struga;
- e) Organizacja spotkań, imprez i konkursów – w 2024 roku Ośrodek zorganizował 22 wydarzenia;
- f) Współpraca z innymi instytucjami, stowarzyszeniami oraz firmami w celu organizacji inicjatyw dla społeczności gminy – w tym zakresie zorganizowano w 2024 roku 28 tego typu wydarzeń.

W Gminie Kościerzyna w 2024 roku realizowała inwestycje:

- Rozpoczęto budowę hali sportowej w Łubianie, gdzie w roku 2024 na ten cel wydatkowano kwotę 4.807.551,00 zł;
- Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym stadionu w Małym Klinczu - 1.494.403,59 zł;
- Budowa stref edukacyjno-rekreacyjnych na terenach chronionych Gminy Kościerzyna 190.324,70 zł.

Imprezy kulturalne i sportowe to wydarzenia ważne dla mieszkańców Gminy Kościerzyna, a także dla turystów. Dobra zabawa, radość i rywalizacja w duchu fair play zawsze towarzyszą takim spotkaniom. W 2024 roku zorganizowano następujące wydarzenia kulturalno-sportowe:

- Bieg Morsa – Garczyn
- Piknik Strażacki – Skorzewo
- Wiosenne Kino dla Seniorów oraz Koncert Jesienny
- Spartakiada Seniorów – Wielki Klincz
- Festiwal Biegów Polski Północnej - Wdzydze
- Organizacja kąpielisk – Dobrogoszcz, Wdzydze
- Organizacja kolonii dzieci z terenu Gminy Kościerzyna w Pniewach oraz Radkowie
- Nauka pływania – Dobrogoszcz
- Międzynarodowy Festiwal Folkloru - Wdzydze
- Wdzydzkie wieczory muzyczne – lipiec, sierpień
- Kino Letnie we Wdzydzach – lipiec, sierpień
- Biesiada Seniorów – Loryniec
- Dożynki Gminy Kościerzyna – Grzybowo
- Turniej szachowy – Wielki Podleś
- Koordynacja sportowych zawodów szkolnych na szczeblu Gminnym
- Prowadzenie stałych sekcji kultury

Ponadto Zakład Sportu, Kultury i Turystyki przeprowadził remonty i modernizacje obiektów użyteczności publicznej, boisk sportowych, placów zabaw. Poniesiono koszty utrzymania kąpielisk gminnych takie jak: badanie wody, utrzymanie porządku, opłaty ratowników. Dużą aktywność wykazują kluby sportowe, które dzięki dotacjom z budżetu gminy organizują rozgrywki dla młodszych i starszych. Regaty o puchar Wójta Gminy Kościerzyna na Jeziorach Wdzydzkich, zawody sportowe dla młodszych i starszych, turnieje piłkarskie, biegi uliczne to tylko niektóre z wielu aktywności.

Gmina Dziemiany z myślą o dzieciach i młodzieży szkolnej oraz o osobach dorosłych poprzez Ośrodek Kultury organizowała następujące zajęcia: aerobik, plastyczne, tenisa stołowego, piłki nożnej, piłki siatkowej, gry świetlicowe, warsztaty, badminton, zumba, zaj. taneczne oraz rajdy rowerowe, zaj. muzyczne i wokalne. Ponadto zajęcia na świeżym powietrzu organizowane na zespole Boisk Orlik 2012.

W 2024 r. – Wyposażono budynek ZKIW w Dziemianach w 10 monitorów interaktywnych wraz z oprzyrządowaniem – 84.846,00 zł. - krajowe środki Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Modernizacja kąpieliska nad jeziorem Runo w Dziemianach – koszt 147.738,84 zł. Uporządkowane zostało nabrzeże wzdłuż jeziora Rzuno poprzez wycięcie zbędnej roślinności, wyrównanie terenu i uzupełnienie piasku plażowego. Dokonano renowacji ławek i pomostu pływającego, pod ławkami położono kostkę brukową. Przeprowadzono też roboty budowlane przy domku ratownika, poprzez wykonanie nowej izolacji przeciwwilgociowej, prac malarsko – wykończeniowych i robót brukarskich wokół domku.

Modernizacja plaży przy jeziorze w Kaliszu – koszt 12.423,00 zł. Wykonano równanie terenu i uzupełniono piasek plażowy.

Ośrodek Kultury w Dziemianach działa jako Instytucja Kultury w oparciu o ustawę z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej od 01.05.2012 roku. Ośrodek Kultury w Dziemianach jest organizatorem szeregu cyklicznych imprez odbywających się na terenie gminy Dziemiany zgodnie z zatwierdzonym przez Radę Gminy Dziemiany harmonogramem.

Gmina Karsin

1. Rewitalizacja plaży gminnej we Wdzydzach Tucholskich – 36.945,79 zł.
2. Budowa terenu rekreacji w Abisynii – 14.551,25 zł.
3. Postawienie wiaty na boisku w Cisewiu – 23.370,00 zł.
4. Doposażenie placu zabaw w Przytarni – 29.999,70 zł.
5. Budowa terenu rekreacyjnego w Karsinie w ramach programu Aktywne Sołectwo – 56.907,72 zł.

W gminie Karsin funkcjonują trzy Domy Kultury ( Karsin, Wiele, Osowo). Przy domu Kultury w Karsinie funkcjonuje Zespół taneczny „Paradise” – wieloletni Mistrzowie i vice Mistrzowie Polski oraz Zespół folklorystyczny „Kaszuby”.

Przy Domu Kultury w Wielu funkcjonuje Muzeum Ziemi Zaborskiej gdzie corocznie odbywa się turniej Gawędziarzy Ludowych Kaszub i Kociewia oraz odbywają się zajęcia wokalnie – taneczne dla dzieci oraz funkcjonuje zespół tańca nowoczesnego „Moder Jeez”. Przy Domu Kultury w Osowie funkcjonuje Młodzieżowa Orkiestra Dęta.

W roku 2024 zrealizowano wydarzenia zgodnie z kalendarzem rocznym. Do ważnych wydarzeń zaliczają się „ Regaty o Puchar Wójta, Kaszubskie Spotkanie z Folklore, Świata, 47. Wielewski Turniej Gawędziarzy w Wielu, Karsiński Rajd Weteranów Szos, Dożynki Gminne.

### **Cel operacyjny 3.5 Poprawa jakości i dostępności opieki medycznej, rehabilitacyjnej i uzdrowiskowej**

Powiat Kościerski oraz Gminy wspierają modernizację Szpitala Specjalistycznego w Kościerzynie.

W 2024 r. przekazane zostały dotacje dla Szpitala:

- Gmina Miejska Kościerzyna – Dotacja dla Szpitala Specjalistycznego na modernizację i doposażenie oddziału położniczo - ginekologicznego z pododdziałem patologii ciąży oraz oddziału noworodkowego 50.000,00 zł,

- Gmina Kościerzyna - Modernizacja i doposażenie Oddziału Położniczo – Ginekologicznego z Pododdziałem Patologii Ciąży oraz Oddziału Noworodkowego kwocie 50. 000,00 zł.,
- Gmina Nowa Karczma – Dotacja na Modernizacja i doposażenie Oddziału Położniczo – Ginekologicznego z Pododdziałem Patologii Ciąży oraz Oddziału Noworodkowego kwocie 43.470,00 zł.,
- Gmina Karsin – Dotacja na modernizację i doposażenie Oddziału Położniczo – Ginekologicznego z Pododdziałem Patologii Ciąży w kwocie 20.000,00 zł.,
- Powiat Kościerski – przekazał dotacje celową w wysokości 70.000,00 zł. na zadanie pn. "Modernizacja i doposażenie Oddziału Położniczo-Ginekologicznego z Pododdziałem Patologii Ciąży oraz Oddziału Noworodkowego".

Zadania samorządu Gminy Stara Kiszewa w zakresie opieki zdrowotnej realizowane są przez Gminny Ośrodek Zdrowia w Starej Kiszewie. Podmiot leczniczy działa jako samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej utworzony przez Radę Gminy w Starej Kiszewie. Ośrodek jest odrębną jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, utworzoną w celu udzielania świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia. Ośrodek udziela świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, osobom ubezpieczonym oraz innym osobom uprawnionym do tych świadczeń na podstawie odrębnych przepisów, nieodpłatnie, za częściową lub całkowitą odpłatnością. Na ochronę zdrowia Gmina przeznaczyła kwotę 227.352,15 zł w budżecie 2024 r. (wykonanie).

Działania ukierunkowane na promocję i edukację zdrowotną Powiat Kościerski prowadził także za pośrednictwem organizacji pozarządowych wybieranych corocznie w postępowaniach konkursowych. W roku 2024 w szkołach ponadpodstawowych Powiatu przeprowadzono ważną kampanię profilaktyczno-edukacyjną. Inicjatywa ta miała na celu zwiększenie świadomości na temat tych dwóch chorób nowotworowych wśród młodzieży. Współorganizowana przez Pomorski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia w Gdańsku akcja skierowana była do uczniów ostatnich klas, którzy wzięli udział w specjalnych spotkaniach z ekspertami.

Podczas tych spotkań, przedstawiciele Narodowego Funduszu Zdrowia szczegółowo omawiali problematykę raka piersi oraz jąder, podkreślając wagę regularnych badań i samokontroli. W akcji uczestniczyło 850 uczniów, co świadczy o dużym zainteresowaniu i potrzebie edukacji w tym zakresie. Dodatkowo, w wydarzeniu wzięł udział Przewodniczący Komisji Oświaty, Zdrowia i Polityki Społecznej Pan Maciej Gostkowski, który jako specjalista chorób wewnętrznych w Szpitalu Specjalistycznym w Kościerzynie podkreślił, jak istotne jest wczesne wykrywanie nowotworów. Podzielił się także swoimi doświadczeniami, szczegółowo omawiając zagadnienia związane z diagnostyką i leczeniem tych chorób.

Działania w zakresie Celu operacyjnego 3.6 Rozwój szkolnictwa zawodowego w 2024 r. zostały opisane w Celu operacyjnym 3.1 Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy.

## **PODSUMOWANIE I WNIOSKI**

Przedstawione powyżej wyniki, dostępnych źródeł informacji ukazują na działania podejmowane przez jednostki zaangażowane w realizację założeń Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Kościerskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2010-2025.

### **Priorytet I Konkurencyjna gospodarka**

Powiat Kościerski systematycznie rozwija swoją infrastrukturę turystyczną i rekreacyjną, wykorzystując wyjątkowe walory przyrodnicze, takie jak jeziora, lasy oraz obszary o wysokiej jakości środowiska. W 2024 roku w znacznej części gmin powiatu zrealizowano liczne inwestycje dotyczące ścieżek pieszo-rowerowych, zagospodarowania przestrzeni rekreacyjnych, modernizacji plaż oraz budowy infrastruktury wodnej i sportowej. Szczególnie duże przedsięwzięcia zrealizowano w Kościerzynie, m.in. budowę obiektów nad Jeziorem Gałęźnym, liczne ciągi pieszo-rowerowe oraz zakończenie budowy stadionu lekkoatletycznego. Gminy wiejskie również aktywnie inwestowały w turystykę – realizując rewitalizacje plaż, budowę boisk, skateparków, stref rekreacji i nowych szlaków.

W 2024 roku kontynuowano rozwój Kościerskiej Strefy Aktywności Gospodarczej (tzw. Trójkąt Przemysłowy), która stanowi główny obszar inwestycyjny miasta. Jej funkcjonowanie podnosi konkurencyjność Kościerzyny jako miejsca przyjaznego przedsiębiorcom oraz stwarza przestrzeń do rozwoju firm.

Powiat zrealizował szeroki pakiet działań wspierających przedsiębiorczość:

- rozwój edukacji zawodowej (dwa duże projekty o wartości ponad 16 mln zł),
- udzielenie 70 dotacji z PUP na rozpoczęcie działalności gospodarczej (wzrost o 10 w stosunku do 2023 r.),
- refundacja kosztów wyposażenia 24 nowych miejsc pracy,
- aktywna obsługa przedsiębiorców (CEIDG, ZUS, szkolenia, spotkania informacyjne),
- system zwolnień podatkowych w gminach, m.in. Dziemiany.

Z danych GUS wynika, że we wszystkich gminach powiatu w latach 2022–2024 wzrosła liczba zarejestrowanych firm zarówno w liczbach bezwzględnych, jak i w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Najwyższą dynamikę rozwoju wykazały: Miasto Kościerzyna, Nowa Karczma oraz Gmina Kościerzyna.

Choć średnia powiatu (108,8 firm na 1000 mieszkańców w 2024 r.) wzrosła i zbliża się do wartości średnich krajowych, nadal pozostaje poniżej średniej województwa pomorskiego (156,7).

Powiat aktywnie wspiera rozwój kompetencji przedsiębiorców i pracowników. W 2024 r. w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego:

- podpisano 113 umów szkoleniowych,
- wsparciem objęto 361 osób,
- rozwijano współpracę z organizacjami pracodawców (Kaszubski Związek Pracodawców), organizując spotkania i szkolenia.

LOT „Serce Kaszub” prowadzi szeroką działalność promocyjną – zarówno w regionie, jak i na wydarzeniach zewnętrznych. W 2024 roku przeprowadzono liczne akcje promocyjne, szkolenia, wyjazdy studyjne oraz projekty integrujące mieszkańców i turystów. Wydano również przewodnik o kulturze kaszubskiej oraz pozyskano środki zewnętrzne na wiele działań.

Równolegle znaczący wkład w promocję regionu wnosi Kaszubskie Stowarzyszenie Agroturystyczne „Kościerska Chata”, realizując rozpoznawalne wydarzenia o dużym zasięgu, jak Festiwal Żurawiny.

Dane o udzielonych noclegach pokazują, że:

- powiat charakteryzuje się wysoką, choć zmienną intensywnością ruchu turystycznego,
- w 2022 i 2024 r. notuje wyniki zbliżone lub wyższe niż średnia wojewódzka,
- spadek w 2023 r. miał charakter przejściowy.

Wnioski:

W Powiecie Kościerskim dynamicznie rozwija się infrastruktura turystyczna, tworząc liczne obiekty rekreacyjne, ścieżki pieszo-rowerowe i miejsca wypoczynku, co znacząco wzmacnia jego potencjał turystyczny.

Wzrost liczby przedsiębiorstw we wszystkich gminach oraz wzrost dotacji dla nowych firm świadczą o poprawie klimatu gospodarczego i skuteczności prowadzonych działań rozwojowych.

Powiat realizuje konsekwentnie politykę wspierania edukacji zawodowej, co będzie miało długofalowe znaczenie dla jakości lokalnego rynku pracy i jego zdolności innowacyjnych.

Silna działalność promocyjna organizacji lokalnych wspiera rozpoznawalność regionu i przyczynia się do wzrostu ruchu turystycznego.

Oferta inwestycyjna powiatu rozwija się, a wyznaczone obszary gospodarcze przyciągają przedsiębiorców oraz wzmacniają lokalny rynek pracy.

Mimo postępów, stopień przedsiębiorczości w powiecie nadal pozostaje niższy niż średnia województwa pomorskiego, co wymaga dalszych działań wspierających lokalny biznes i innowacyjność.

Rewitalizacja przestrzenna i społeczna poprawia jakość życia mieszkańców i wpływa na ogólny wizerunek powiatu jako obszaru przyjaznego do zamieszkania i prowadzenia działalności.

## **PRIORYTET II: Dostępność transportowa i środowisko**

Z analizy danych wynika, że infrastruktura drogowa w roku 2024 rozwijała się w sposób stabilny. Z analizy kilometrażu dróg gminnych wynika, że w wielu gminach nastąpiły zmiany struktury nawierzchni – w szczególności widoczny jest wzrost udziału dróg o nawierzchni twardej i zmniejszanie udziału dróg gruntowych,

co świadczy o systematycznej poprawie jakości infrastruktury. Największy odsetek dróg utwardzonych pozostaje w Mieście Kościerzyna. W części gmin, takich jak Kościerzyna (gm. wiejska), Lipusz czy Stara Kiszewa, zauważalna jest tendencja do zastępowania dróg gruntowych nawierzchnią ulepszoną. Jednocześnie długość dróg powiatowych utrzymała się na tym samym poziomie, przy jednoczesnym zwiększeniu liczby kilometrów dróg twardych. Wskazane inwestycje, w tym rozbudowa i przebudowa wielu odcinków dróg gminnych oraz powiatowych, świadczą o konsekwentnym działaniu na rzecz poprawy bezpieczeństwa i dostępności komunikacyjnej.

Należy podkreślić, że dobrze rozwinięta i zmodernizowana sieć drogowa sprzyja zarówno mobilności mieszkańców, jak i rozwojowi gospodarczemu powiatu. Poprawa jakości dróg ułatwia codzienne funkcjonowanie, zwiększa atrakcyjność powiatu jako miejsca zamieszkania oraz stwarza lepsze warunki dojazdowe dla osób pracujących poza miejscem zamieszkania, w tym w aglomeracji trójmiejskiej.

W zakresie transportu zbiorowego utrzymanie funkcjonowania linii komunikacyjnych było możliwe dzięki pozyskanym dofinansowaniom – zarówno z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, jak i z refundacji ulg przekazywanych przez Marszałka Województwa Pomorskiego. Pomimo tego część obszarów wiejskich nadal nie posiada dostępu do transportu publicznego, co negatywnie wpływa na możliwości przemieszczania się mieszkańców, szczególnie osób starszych, młodzieży oraz osób o ograniczonych zasobach finansowych. Niedostateczna dostępność transportowa może sprzyjać wyludnianiu wsi i ograniczać rozwój społeczny. Powiat podejmuje jednak działania zmierzające do utrzymania przewozów oraz przeciwdziałania dalszej marginalizacji transportu zbiorowego.

Wskaźnik skanalizowania oraz dostępu do infrastruktury technicznej utrzymuje się na zróżnicowanym poziomie pomiędzy gminami. Wielkość RLM w 2024 roku uległa niewielkim zmianom – spadek odnotowano jedynie w gminie Stara Kiszewa. Natomiast liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej wzrosła w kilku jednostkach, zwłaszcza w gminie Kościerzyna i Starej Kiszewie, co wskazuje na sukcesywne rozszerzanie dostępu do usług komunalnych. Gminy prowadziły intensywne inwestycje w zakresie budowy i modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, rozbudowy stacji uzdatniania wody, budowy zbiorników retencyjnych oraz rozbudowy oczyszczalni ścieków. W niektórych gminach działalność ta miała charakter szczególnie intensywny, co znacząco poprawia jakość infrastruktury technicznej i standard życia mieszkańców.

W obszarze efektywności energetycznej i rozwoju OZE działania samorządów skupiały się zarówno na wsparciu mieszkańców poprzez programy rządowe, jak i na inwestycjach w odnawialne źródła energii oraz modernizację obiektów komunalnych. Program „Czyste Powietrze” realizowany był we wszystkich gminach, a liczba składanych wniosków świadczy o dużym zainteresowaniu mieszkańców poprawą efektywności energetycznej budynków. W wielu gminach wdrażano także termomodernizacje, wymianę źródeł ciepła na ekologiczne, instalacje fotowoltaiczne oraz modernizacje obiektów publicznych. Dodatkowo podejmowano działania informacyjne i edukacyjne, mające na celu zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Łączna analiza działań w ramach Priorytetu II pokazuje, że jednostki Kościerskiego Obszaru Funkcjonalnego konsekwentnie realizują założenia strategii. Widoczna jest poprawa w zakresie infrastruktury drogowej i technicznej, aktywne wspieranie transformacji energetycznej oraz utrzymywanie transportu zbiorowego pomimo trudności finansowych i demograficznych. Wyzwaniami pozostają nadal: pełne pokrycie terenów wiejskich transportem publicznym, przyspieszenie skanalizowania słabiej wyposażonych obszarów oraz dalsza modernizacja infrastruktury komunalnej. Kontynuacja obecnego kierunku działań, pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz współpraca między jednostkami samorządu będą kluczowe dla harmonijnego rozwoju całego obszaru funkcjonalnego w kolejnych latach.

#### Wnioski:

Następuje systematyczna poprawa jakości infrastruktury drogowej, szczególnie w odniesieniu do zwiększania udziału nawierzchni twardych kosztem gruntowych. Świadczy to o konsekwentnym unowocześnianiu sieci drogowej na terenie większości gmin powiatu kościerskiego.

Wskaźniki skanalizowania poprawiają się stopniowo, głównie w gminach realizujących intensywne inwestycje wodno-kanalizacyjne. Wzrost liczby osób podłączonych do systemów kanalizacyjnych potwierdza, że rozbudowa sieci przekłada się na realny wzrost jakości usług komunalnych.

Efektywność energetyczna i OZE stały się trwałym elementem polityki gmin, czego dowodem jest szerokie rozpowszechnienie programów Czyste Powietrze i Ciepłe Mieszkanie, rozbudowa instalacji PV, modernizacja źródeł ciepła oraz termomodernizacje obiektów publicznych. Mieszkańcy chętnie korzystają z dostępnych programów dotacyjnych, co świadczy o rosnącej świadomości ekologicznej i potrzebie obniżania kosztów energii. Wsparcie doradcze prowadzone przez gminy odgrywa przy tym istotną rolę.

### **PRIORYTET III: Kapitał ludzki oraz zintegrowane i aktywne społeczeństwo**

W 2024 roku lokalny rynek pracy pozostawał względnie stabilny – liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła jedynie nieznacznie. Nadal widoczna była zmienna struktura popytu na pracę wynikająca z sezonowości oraz zmieniających się potrzeb pracodawców. Przedsiębiorcy coraz częściej poszukiwali pracowników wykwalifikowanych, skłonnych do ciągłego podnoszenia kwalifikacji.

W powiecie odnotowano wzrost udziału osób bezrobotnych w relacji do ludności w wieku produkcyjnym, przy czym większy wzrost dotyczył mężczyzn. Największy skok wskaźnika zanotowano w gminie Karsin, natomiast spadek odnotowano w Nowej Karczmie.

Powiatowy Urząd Pracy odgrywał kluczową rolę w podnoszeniu kwalifikacji poprzez szkolenia indywidualne i grupowe. W 2024 r. skierowano na szkolenia łącznie 78 osób, a każdy uczestnik ukończył kurs. Największą popularnością cieszyły się kursy operatorów maszyn, kwalifikacje kadrowo-płacowe oraz specjalistyczne szkolenia

techniczne. Dodatkowo w ramach działań wspierających przedsiębiorczość udzielono 70 dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej o łącznej wartości 1,75 mln zł, pochodzących z sześciu źródeł finansowania. Najwięcej dotacji trafiło do mieszkańców Miasta Kościerzyna oraz Gminy Kościerzyna.

Powiat kontynuował rozwój edukacji zawodowej, m.in. dzięki projektowi „Nowoczesna edukacja zawodowa w Sercu Kaszub II” o wartości ponad 6,22 mln zł, obejmującemu doposażenie pracowni, staże i szkolenia dla nauczycieli oraz współpracę z przedsiębiorstwami. Działania te były przygotowaniem do pełnego wykorzystania środków unijnych perspektywy 2021–2027.

Wsparcie dla osób starszych, zależnych i niepełnosprawnych realizowane było poprzez sieć instytucji (ŚDS, CIT, PCPR, OPS). Większość gmin aktywnie współpracowała z organizacjami pozarządowymi, które realizowały zadania publiczne.

Gminy powiatu aktywnie inwestowały w ofertę kulturalną oraz rekreacyjną – organizowano liczne wydarzenia cykliczne, wspierano zespoły artystyczne i inicjatywy lokalne, a także rozbudowywano infrastrukturę rekreacyjną (plaże, tereny zielone, obiekty sportowe). Wiele projektów kierowanych było do dzieci i młodzieży, wzmacniając ofertę zajęć pozalekcyjnych i integracyjnych.

Samorządy powiatu konsekwentnie wspierały modernizację Szpitala Specjalistycznego w Kościerzynie, przekazując środki na doposażenie oddziałów, w tym położniczo-ginekologicznego i noworodkowego. Jediną gminą prowadzącą publiczny ośrodek zdrowia pozostaje Gmina Stara Kiszewa, natomiast pozostałe gminy opierają system opieki medycznej na NZOZ-ach.

Wnioski:

Rynek pracy pozostaje stabilny, ale rosną wymagania kompetencyjne oraz presja na szkolenia i przekwalifikowanie.

Aktywizacja zawodowa jest skuteczna, a wysoka liczba dotacji na działalność gospodarczą wskazuje na wzrost przedsiębiorczości mieszkańców.

Inwestycje w edukację zawodową są przemyślane i długofalowe, co ma poprawić jakość kapitału ludzkiego.

Wsparcie społeczne i integracyjne jest szerokie, choć zróżnicowane między gminami.

Kultura i sport stanowią ważny element budowania aktywnego społeczeństwa i lokalnej tożsamości.

Opieka medyczna jest systematycznie wzmacniana poprzez inwestycje w szpital i rozwój usług lokalnych.